

IX. évf. 1-2-3. szám

2019. január-február-március

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://epa.oszk.hu/02700/02762>
kemlib@jamk.hu

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea.

Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Feketsné Kisvarga Anita, dr. Horváth Géza,
Kissné Anda Klára, Márku Mónika, Suller Ildikó Tünde, Szilassi Andrea.

Design: Török Csaba. **Műszaki szerkesztés:** Szilassi Andrea

ISSN 2062-5782

TARTALOM

Megyei körkép

Mikolasek Zsófia (Tatabánya)

Elköltöztünk 4-5. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Dallal, verssel, múltidézéssel búcsúztunk a Fő téri épülettől 6-7. oldal

Nász János (Tatabánya)

Mit adtak nekünk a rómaiak? – Számadó Emese előadásáról 8-9. oldal

Tari-Székegy Karola (Tatabánya)

Gyógyító színek, avagy a csakráink nyomában 9. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Internet Fiesta 2019. 10-11. oldal

Horváth Szabolcs (Tatabánya)

Öt éves az Olvasólámpa 11-12. oldal

Horváth Szabolcs (Tatabánya)

ROM Poetry 12-13. oldal

Kárpáti-Beneda Ágnes (Esztergom)

Beer Miklóst ötödször látta vendégül a Helischer József Városi Könyvtár 14-15. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Ferencz Orsolya beszélt a hazai úrkutatásról 16-17. oldal

Kárpáti-Beneda Ágnes (Esztergom)

Hegy Barbara szakácskönyveinek bemutatója könyvtárunkban 17-18. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Ókovács Szilveszter járt könyvtárunkban 18-20. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Lukács Sándor dobogtatta meg a szíveket az esztergomi könyvtárban 20-21. oldal

Kárpáti-Beneda Ágnes (Esztergom)

Köztünk élnek – Simon Tibor 21. oldal

Hámosné Szőke Anna (Esztergom)

Dr. Törös Péter főorvossal ismerkedhettünk meg a könyvtárban 22-23. oldal

Kuglérné Szuroviák Szilvia (Esztergom)

A Prokopp család története - könyvbemutató 23-24. oldal

Dollmayer Bea (Tata)

Társas móka a könyvtárban 25. oldal

Tóth Enikő (Tatabánya)

Cakó Ferenc kiállításáról [Oroszlány] 26-29. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Fábián Ildikó (Tatabánya)

Új könyvtár várja ezentúl az olvasókat Vértesszőlősen 30-31. oldal

Szilassi Andrea (Tatabánya)

Megújult a megyei ellátás honlapja 31-32. oldal

Tomasovszky Edit (Tarján), Fábián Ildikó (Tatabánya)

Vetélkedő diákoknak Tarjánban 33. oldal

Kitekintő

Farkas Ferenc (Budapest)

Célegyesbe fordult „Az én könyvtáram” program 34-35. oldal

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)

Irodalomterápiás műhelykonferencia 35-38. oldal

Nász János (Tatabánya)

Könyvtárzöldítés Siófokon is 38-39. oldal

Tóth Enikő (Tatabánya)

„Pece-parti Párizs” – Sólyom Lajos kiállítása Tatabányán 40-42. oldal

Horváth Szabolcs (Tatabánya)

Szárnypróbálgatók 43. oldal

Gyereksarok

Suller Ildikó Tünde (Tatabánya)

„Ideje a rontásnak és építésnek” 44-45. oldal

Goldschmidt Éva (Tata)

Csúcsszuper találkozó Balázsy Pannával 46. oldal

Goldschmidt Éva (Tata)

Dr. Simon rendel 47. oldal

Dományi Zsuzsanna (Tata)

Kamasz grafika 48. oldal

Dományi Zsuzsanna (Tata)

Tündérország 48. oldal

Hubai Ibofya (Komárom)

Év eleji programjainkról 49. oldal

Hubai Ibofya (Komárom)

Tavaszcímő március 49-50. oldal

Helytörténet, honismeret

Márku Mónika (Tatabánya)

Jégbe fagyott sikoly - könyvismertető 51-53. oldal

Dr. Horváth Géza (Tatabánya)

A helyismereti gyűjtemény első negyedévi gyarapodása 53-54. oldal

Egyesületi élet

Kissné Andrá Klára (Tatabánya)

Tisztújítás az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének élén 55-58. oldal

Sajtófigyelő

Márku Mónika (Tatabánya)

2019 január 59-60. oldal

2019 február 60-61. oldal

2019 március 62. oldal

Elköltöztünk

MIKOLASEK ZSÓFIA

2019. január 12. – az utolsó szombati ügyelet a JAMK régi épületében. Bár régóta (másfél éve) készültünk arra, hogy elhagyjuk megszokott helyünket, mégis váratlanul ért a hír, hogy február 25-én át kell adnunk a területet a kivitelezőnek.

Készültünk mi erre, mint írtam, véghezvittünk egy monumentális selejtezést, átgondoltuk, hogy hová kerülnek a részlegeink, tulajdonképpen térdelő rajtban vártuk a startjelet.

Ehhez képest az utolsó pillanatban derült ki, hogy az a helyszín, ahová a felnőtt könyvtár került volna, mégsem áll a rendelkezésünkre. Újragondolás, kompromisszumok, kényszermegoldások. A cél természetesen világos volt: az épületet el kell hagynunk, a szolgáltatást biztosítani kell mihamarabb és minél szélesebb körben.

Mikolasek Zsófia és Halász Adél a raktár pakolásánál.

Fotó: Nagy Ádám

Épületek tömegét néztük meg, melyekről első ránézésre, illetve a statikai vizsgálatok után derült

ki, hogy nem alkalmasak a könyvtár befogadására. Január végére aztán tisztázódott: olyan hely, ahová mindenestül beférünk, nincs a városban. A dokumentumállományunk 70 %-a dobozokban depóba kerül, a felnőtt könyvtár a Béla király körter két épületébe kerül: volt ÁNTSZ (ekkor már üres volt) és az Orvosi ügyelet helyére (ennek üresedésére várnunk kellett). A gyermekkönyvtár és az irodák a Szent Borbála térre költöznek kitűnő körülmények közé, a helyismereti gyűjtemény a Népház úti fiókkönyvtárban kap helyet.

Fotó az utolsó, Fő téren töltött napokból.

Fotó: Nagy Ádám

Mielőtt a költözés megindult volna, az állományunkat az új szempontok szerint kellett átválogatni: melyek azok, amiket másfél évre depóba tesszünk, és melyek azok, amik kikerülnek az olvasóterbe. A válogatás szempontjai: újdonság, használat, fiókkönyvtári állomány. Miután a válogatás megtörtént, elsőként az irodák és a gyermekkönyvtár költöztetése kezdődött meg. (A helyismereti gyűjteményt még decemberben átszállítottuk a Népházba.) Átgondoltuk, hogy melyik bútorcsoportra hol lesz szükségünk, felcímkéztük

őket, és költöztünk, költöztünk, költöztünk. A logisztikában *Nász János* kollégám kiváló munkát végzett. Miután a gyermekkönyvtári állomány a helyére került, elkezdődött a polcon lévő könyvek „becsipogása” vonalkód olvasókkal abból a célból, hogy az olvasók és a kollégák láthassák a TextLibben és az online katalógusban, hogy melyik könyv érhető el, és melyik van depóban. Közben elkészült az ÁNTSZ épületének a felújítása. Felállítottuk a polcokat, és ide szállítottuk a MPAKK Bt. és *Maurer Péter* segítségével a szakirodalmi könyveket. Itt is elkezdődött a csipogás. Ezután a depóba szánt könyvek dobozolása, majd deponálása következett. Végül megüresedett az orvosi ügyelet épülete is, és költözhetett a szép irodalom is.

Mindeközben olyan problémákra is választ kellett találnunk, hogy az internet- és telefonvonalaink áthelyezése akár három hónapig is eltarthat. Elérhetőségeink megváltoznak, a postán be kell jelenítenünk a címváltozást. Még a könyvtár szobrait is el kell helyezni valahová. Mindemellett folyamatban van egy ÁSZ ellenőrzés, továbbá beszámoló és statisztika készítés időszaka van, a rendeléseink pedig folyamatosan érkeznek. Az Új Forrás folyóirat repertorizálásának el kell készülnie az 50. születésnapra. A G-közös meghajtó elérhetetlenné vált, honlapunk nem működik, az olvasók nem tudnak távolról hosszabbítani, és elromlik, ami elromolhat...

2019. március 19-én végül megnyitottunk. Nagy volt a forgalom az első időszakban. Az olvasók vegyesen fogadták az új helyszíneket. Az első két hétben még sok problémával küszködtünk: telefonvonalaink nem működtek, az olvasók nem találtak minket, nem minden könyvet sikerült becsipogni. Hatalmas volt a feszültség és a nyomás rajtunk. Főleg azok a kollégák érezték ezt, akik az olvasókkal nap mint nap találkoztak. *Kolevne Forisek Györgyi* lelkiismeretesen, igazgatói lelket nem kímélve számolt be a felmerülő problémákról, melyeket folyamatosan igyekeztünk orvosolni. Ezalatt természetesen zajlottak a könyvtári folyamatok: tavaszi programjaink előkészítése, felkészülés a Megyei Értéktár vetélkedőjére, pályázatos előadások tartása, Internet Fiesta, könyvtárbúcsúztató buli...

Minden kollégámnak köszönöm a helytállást, és köszönöm azt, hogy legjobb tudásuk szerint igyekeztek a költözést, az új helyszínen nyitást zökkenőmentessé tenni. Köszönöm a fiókkönyvtárasoknak is, hogy a rájuk nehezedő terhet, a náluk jelentkező megnövekedett forgalmat remekül kezelték. Én személy szerint nagyon sokat tanultam az elmúlt időszakban. Kollektíváról, vezetői kompetenciákról, emberségről. Hiszem, hogy megerősítette közösségünket ez a folyamat, és a másfél év múlva tervezett visszaköltözésünk zökkenőmentesebb lesz.

Ideiglenes központi könyvtárunk helyszínei. Fotók: Tari-Székely Karola

Dallal, verssel, múltidézéssel búcsúztunk a Fő téri épülettől

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Február 23-án, a tél utolsó hétvégéjén könyvtárosok és olvasók együtt búcsúztak a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Fő téri épületétől.

Úgy gondoltuk, hogy az 1964 óta fennálló könyvtárárpületből nem lehet csak úgy, szó nélkül kiköltözni, hiszen olyan sok szakmai sikernek, ismeretterjesztő és tudományos konferenciának, vagy akár vidám hétköznapi epizódnak voltak szemtanúi e falak. Arra számítottunk, hogy nemcsak nekünk, egykor vagy jelenleg is itt dolgozó könyvtárosoknak jelenti egy korszak lezárását a régi épülettől való búcsú, hanem számos, éveken, évtizedeken át hozzánk járó olvasónak is, akiknek szintén az életük meghatározó szereplője volt, és reméljük, a jövőben is meghatározója lesz a könyvtár.

A kiüresedett helyiségek falára rajzolhattak a vendégek.
A fotókat (az utolsó kivételével) Hatvani István készítette

A rendezvény címe (**Hangot kérünk a könyvtárban!**) arra utalt, hogy ezen a napon a könyvtárban nem a szokásos csend lesz az úr, hanem dallal, verssel, zenével köszönünk el tőle. A program első felében a gyerekeket és a fiatalokat képviselő középiskolások hangja töltötte be a tereket. A Kodály Zoltán Általános Iskola és AMI színjátszó csoportja, az Óvárosi Általános Iskola szavalói és a Tatabányai Árpád Gimnázium kórusa nyitotta meg méltón a rendezvényt. Ezt követően **Vol-tunk, vagyunk, leszünk** címmel Gyüszti László igazgatóhelyettes hívott meg mindenkit egy kis

múltidézésre. A program keretében a közelmúlt igazgatói is megszólaltak: *Dr. Monostori Imre*, aki 1990 és 2010 között volt a megyei könyvtár vezetője, és *Dr. Voit Pál*, aki 2010 és 2017 között irányította az intézményben folyó munkát.

A Bohemian Acoustic együttes is zenélt az eseményen

A polgármester türelmet kért az olvasóktól és a könyvtárosoktól addig, amíg 2020-ban egy korszerű, a XXI. század igényeinek megfelelő, ugyanakkor a klasszikus könyvtári hangulatot sem nélkülöző, új épületátadásra nem kerül a régi helyén.

Schmidt Csaba, Tatabánya MJV polgármestere is megtisztelte az eseményt jelenlétével

Amíg a könyvtár emblemikus maciszobrát, Lajos József: Sütkező mackó című alkotását egy csoportkép erejéig körbeálltuk, a teljesen kiürített olvasóterben a *HellóPisti* zenekar készülődött, hogy aztán friss és fiatalos muzsikájukkal varázsolják el a hallgatóságot. A zenei blokkot a me-

gyei könyvtár hagyományos Slam poetry-programjának különkiadása, a **Rom poetry** követte, kollégám, *Horváth Szabolcs* vezetésével. Ezt követően ismét zene következett: a *Bohemian Acoustic* zenekar órája. Természetesen, nem lehetett a könyvtáráépülettől elköszönni József Attila-versek nélkül. **Szabad pódium** című program-pontunkban kollégák, olvasók szavalták el kedvenc versüket. Végezetül, este kilenc órakor gyertyával, lámpással a kezünkben, olvasók és könyvtárosok együtt jártuk körbe az olvasóteret és az irodákat, majd megkerültük a teljes épületet.

A könyvtárbúcsún zsíros kenyérral és ásványvízzel kínáltuk az olvasókat, de egy kis marhapörkölt

is rotyogott alkalmi bográcshelyünkön, az egykori Gyermekkönyvtár udvarán.

Dr. Monostori Imre, egykori könyvtárigazgató is megszólalt a visszaemlékezők sorában

Remélem, hogy hamarosan, ismét megszervezhetjük a *Hangot kérünk a könyvtárban!* című rendezvényünket, mert ez azt fogja jelenteni, hogy elkészült az új könyvtár, ismét birtokba vehetjük a Fő tér 2-ben álló épületet. Addig pedig maradnak az emlékek

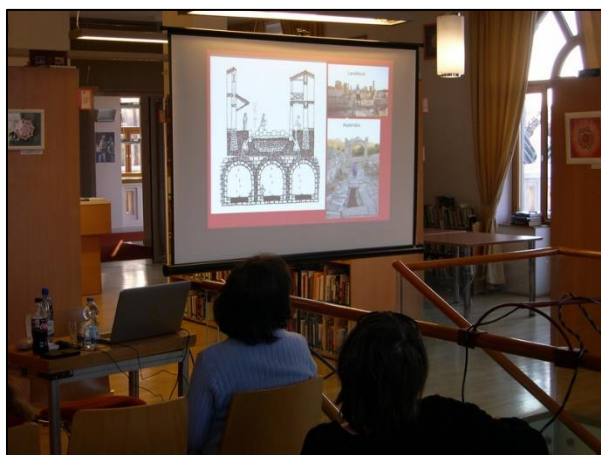

Csoportkép a macis szobornál a könyvtárbúcsúztatón. Fotó: Nagy Ádám

Mit adtak nekünk a rómaiak? – Számadó Emese előadásáról

NÁSZ JÁNOS

A **Brian élete** című, már-már klasszikusnak mondható film sokat idézett mondatára utalva kezdte meg *Számadó Emese*, a komáromi Klapka György Múzeum igazgatónője, régész-múzeológus az előadását **Öko-esték** sorozatunk márciusi rendezvényén. Mit adtak nekünk a rómaiak? Többek között a higiénia, a közegészségügy klasszikus civilizációs módszereit. A vízvezetékrendszerek kiépítését, csatornázást, a közfürdőzés lehetőségét, szemétszállítást, szennyvízkezelést és a természetgyógyászat megannyi eljárását.

A fotókat Tari-Székely Karola készítette

A prezentáció első részében az előadó számos képpel illusztrálta római örökségünk idevonatkozó példáit. A városi higiéné tekintetében fontos feladat, a szennyvíz elvezetését úgy oldották meg, hogy a kővel kirakott közlekedési utak alatt irányították a fő csatornába, Rómában például a Cloaca Maximába. A feltárások szerint a szőnyi/brigetioi katonaváros gyűjtő-csatornarendszerének tartalmát a Dunába terelték be. A városokat, településeket vízvezeték-hálózattal látták el, melyek vizét a közeli forrásokból, tavakból, víznyelőkől nyerték ki. Hidraulikus úton szállították, vagy a föld alatt, vagy – áthidalva a szintkülönbségeket – emeletes, fedett építményeken, aquaduktokon keresztül, sokszor több kilométer távolságból. Brigetio a tatai medencéből kapta így a vizet, és még a 15. században is működött ez a szállítórendszer. A víz tárolására ciszternákat, földalatti tárolókat

építettek. A közösségi, 20-30 fős WC-k kőből épültek, nyilvánosak voltak, és az alattuk folyó vízzel öblítették ki. Az illemhelyek üzemeltetőit megadóztatták. Innen ered „*a pénznek nincs szaga*” mondás is. A tisztálkodásra is nagy hangsúlyt fektettek. Számos közfürdőt építettek, külön a férfiaknak és külön a nőknek. Csak papucsban, tiszta lábbal léphettek be oda a fürdővendégek. Papucsra azért volt szükség, mert padlófűtéssel melegítettek, és az alatt vezették be a hőforrásokból származó vagy a melegített vizeket. A termálvizeket gyógyításra is használták. A test mellett a szellemi fejlődésnek is nagy fontosságot tulajdonítottak. A fürdők kulturáltak és komfortosak voltak. Sportesemények és könyvtárak is helyet kaptak az épületeikben. Már az elődök is tisztában voltak a vizek gyógyító erejével, ezért használták az ízületi, bőr- és egyéb betegségek gyógyítására. Külön fürdöztek a beteg és külön az egészséges emberek. A szauna, az iszapfürdőzés, a tusolás, az ivókúra mind ismert, használt és közkedvelt volt ebben a korszakban.

Az előadás későbbi részében szó volt az ókori szemétkelésről és szemétszállításról is. Bár a lakosság a hulladékot, a szerves, organikus maradékot az utcákra kidobálta, de voltak városi alkalmazottak, akik összeszedték a szemetet, és kivitették a város szélére. Amit újra lehetett hasznosítani, komposztálták. Egykori szeméttelpre utal a Róma szélén található Monte Testaccio, a használaton kívüli olajtároló amforákból álló hatalmas domb, amely mintegy 50 millió darab amforából állhatott, és legalább 36 méter magas volt. 2019. március 20-án nagyon hasznos, információkban gazdag ízelítőt kaphattunk az ókori Róma

higiénés szokásairól a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Népház Úti Fiókkönyvtárában, melyek bővítették ismereteinket erről a korról. Rendezvényünket a Nemzeti Kulturális Alap támogatása segítette.

Gyógyító színek, avagy a csakráink nyomában

TARI-SZÉKELY KAROLA

2019. március 14-én megnyitottuk *Gergelyné Varga Judit*, Tatán élő selyemfestő gyönyörű kiállítását a fenti címmel a JAMK Népház Úti Fiókjában.

A képeket az eseményen Tari-Székelly Karola készítette

A megjelenteket az intézmény igazgatóhelyettese, *ifj. Gyüsi László* üdvözölte, majd méltatta a művész munkáját. A mandala történetének szakmai bemutatását *Tóth Enikő* művészettörténésztől hallhattuk. Az érzelmi ráhangolódást *Pauer Lili* fuvolajátéka segítette.

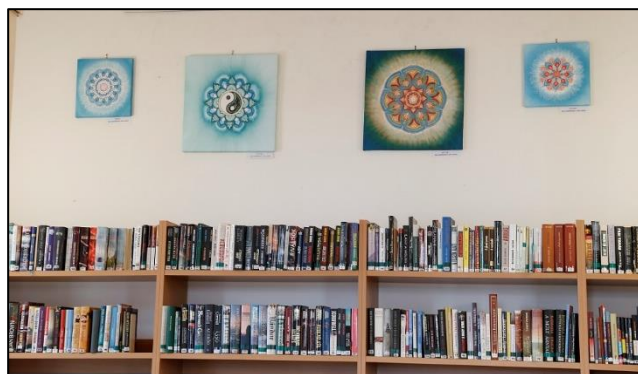
Ez volt első kiállítás szervezésem a könyvtárban. A kiállítás témája adott volt, a művész elérhetősége rendelkezésre állt. Mielőtt felvettem vele a kapcsolatot, elkezdtem utánanézni a mandalafestés történetének. Óriási, gyönyörű világ nyílt meg előttem: a keleti művészetek, Tibet, Kína, Japán. Megjelentek előttem időszámításunk előtti évezredek uralkodói, selyemből készült, gyönyörűen festett, hímezett pantallói, királyi udvarok selyemmel díszített tárgyai, falai. Ezeknek utózőngéi fedezhetőek fel Judit mandalaiban is. Csodálatos formáival, színeivel elvarázsolja a kiállítás szemlélőit. A keleti művészetek iránt érdeklődők ismereteik gyarapításán túl érezhették a mandalák

által közvetített különös energia sugárzását. A selyem, ez a lehetőség, áttetsző, fátyszerű anyag kiváló alapanyagnak tűnt már évezredekkel korábban is. Használták díszítésre, ruhák alapanyagaként, azonban kezdetben fizetőeszközként is funkcionált. Jelen kiállítás mandalái az otthon falainak díszítésére szolgálnak, erősítve az otthon saját belső energiáját. Az érdeklődők ámulva szemlélték a kiállítás anyagát, gyönyörködve csodálkoztak rá minden egyes képre.

Gergelyné Varga Judit és Tóth Enikő

A könyvtár több évtizedes hagyományait követve – néhány hónap kivételével – havonta tárja ki kapuit, és ad otthont képzőművészeti kiállításoknak, segítve ezzel a helyi és környékbeli művészek népszerűsítését. A kiállítások megszervezése hasznos egy részről az alkotónak, de a könyvtárnak is, mivel egy helyen és egy időben találkozhat az olvasó és a képzőművészetek iránt érdeklődő a művészettel és az irodalommal, mely szoros egységben, egymás kiegészítőjeként fedezhető fel az irodalmi művekben. A kiállítást nagy érdeklődés övezte, amely tulajdonítható a művész népszerűségének, valamint a hálás témának is.

Néhány mandala a kiállított művekből

Internet Fiesta 2019.

SZILASSI ANDREA

Mint az előző években, ezúttal is több programmal készültünk a fiesta hetére. 2019. március 20-ra esett a JAMK Kertvárosi Fiókkönyvtárban a korábban megkezdett „Okostelefon-suli” befejező foglalkozása, amelyet az idősebb korosztály számára szerveztünk. Március 27-én, ugyancsak Kertvárosban előadás hangzott el „Szenzorok és okoskarkötők az idők védelmében” címmel. A március 21-25 közötti időszakra online információkereső vetélkedőt hirdettünk. Mindhárom esemény jómagam közreműködésével valósult meg.

Okostelefon-suli Tatabánya-Kertvárosban.

Fotók: Szilassi Andrea és Fülöpp Tiborné

Az **Okostelefon-suli** egy kétszer kétórás foglalkozás volt, közöttük időt hagyva a kiadott feladatok elvégzésének. Részletes, illusztrált ismeretanyag és feladatgyűjtemény is készült a résztvevők számára. Célunk volt minél jobban bevonni őket a tanulásba, hogy az önálló tapasztalatok is segítsék a tudás épülését. Némi nehézséget okozott, hogy sokféle készülékkel és különböző operációs rendszerekkel kellett dolgoznunk, de erre is kínálkozott jó megoldás.

dr. Meskó Bertalan honlapját érdemes figyelemmel kísérni azoknak, akiket érdekelnek a digitális egészségvédelmi fejlesztések. A kép forrása:

<https://medicalfuturist.com/>

A **Szenzorok és karkötők az idők védelmében** című program már 2018 januárjában is elhangzott – akkor a NetNagy Klubbán. Ezúttal laikus közönségre számítottunk. A témakör is bővült, ezért némileg különbözött a mostani mondánival. Napirendre került az IoT, a dolgok internete, az otthonainkban elhelyezhető szenzorok felhasználási lehetőségei, továbbá a magunkon viselhető okoseszközök, szenzorok. Megnéztünk egy videót dr. Meskó Bertalantól arról, hogy milyen fejlesztéseket hozott a viselhető érzékelők forradalma. Ezúttal is beszéltem az egyesült államokbeli Tiger Place idősothonban folytatott kísérletekről, ahol a Missouri Egyetem Idősgondozási és Rehabilitációs Technológiák Központja által kifejlesztett, különféle érzékelőket alkalmaznak. Ezúttal is szóba került dr. Marjorie Skubic 93-96 éves korú szüleinek háza, ahol a telepített szenzorok lehetővé tették az idős házaspár önálló életét, távoli megfigyelését, egyben biztosították a család viszonylagos nyugalma.

A fenti címet kapta idei online információkereső vetélkedőnk. Az eredeti kép az indiai Tyler stencil falfestménye, amelynek feliratát a vetélkedő érdekében módosítottuk

Vetélkedőnkön bárki részt vehetett életkortól és lakóhelytől függetlenül. Célunk ezúttal is az volt, mint korábban, hogy a résztvevők próbára tegyék információkereső tudásukat, miközben érdekes dolgokat fedezhetnek fel. A feladatok jelentős részét a Street Art művészeti ág különféle alkotásaira építettük. Képek és némi információ alapján kellett a kérdésekre választ találni, ami az internet segítségével nem volt túl nehéz. A versenyzőknek Teddy Baden, Banksy, Robin Gunningham, Ahmyo és Julian Beever különféle technikákkal készített utcai alkotásai nyomába kellett eredniük.

Két feladat a Google Art & Culture online kiállításai alapján született. Az európai divat az évszázadok során című kiállítás anyagában a görög népviseletet kellett felismerni. A másíknál nigériai hajstílusok fotóit kellett átböngészni, amelyeket J. D. Okhai Ojeikere kapott lencsevégre, és egy braziliai, Belo Horizonte-i galériában lettek kiállítva. A számunkra szokatlan frizurák nemcsak érdekesek és szépek, hanem különböző társadalmi rangokat, életkorokat és földrajzi területeket jellemeznek.

Néhány érdekes köztéri szobor is kutatás tárgyává vált, mint például a brüsszeli De Vaartkapoen, Tom Frantzen bronz szobra, valamint Jean Marais párizsi faljárója. A kép forrása: <https://www.thisiscosolossal.com/2011/11/tom-frantzen/>

A feladatlapot a www.redmenta.com webhely szerkesztőjével készítettük, ezért gyorsan megszülettek az eredmények. 2019. március 28-án ki-sorsoltuk a 6 ajándékkönyvet a maximális pontszámot elérő versenyzők között. 40 szerencsés versenyző vehetett át valamilyen díjat, amelyeket idén is a JAMK Megyei Ellátási és Módszertani Osztály támogatása biztosított. Ezek között noteszek, utazó okostelefon szett, nagy kapacitású pen drive, fülhallgató, vászon szatyor, kapacitív toll és hasonló hasznos apróságok voltak.

Anita Horváth Nagyon örülök, hogy a tavalyi évhez hasonlóan idén is részt vehettem ezen a szórakoztató és izgalmas online vetélkedőn. 😊 A feladatok megoldása során újabb érdekes ismeretekkel lettem gazdagabb. Nagyon örülök a remek nyereményeknek. 🍀

Örömkre szolgált, hogy minden problémamentesen működött, és a mellékelt Facebook véleményhez hasonló, pozitív visszajelzések érkeztek.

Öt éves az Olvasólámpa

HORVÁTH SZABOLCS

Februárban jubilált a JAMK olvasóklubja. (Ekkor a költözés miatt nem volt rendezvényünk.) A márciusi összejövetelen beszélgettünk arról, hogy miért szeretnek ehhez a csoporthoz tartozni.

Nem telik el úgy egyetlen hónap sem, hogy ne írjanak fel valamilyen könyvcímet a kis noteszukba, amit egy másik olvasóklubos ajánlott nekik. A március 18-ai rendezvényen ismét ellátogatott hozzánk *Gera Sándor* költő, akit köszöntöttünk is, hiszen ezen a napon volt a névnapja. Sándor sajnos elhunyt azóta.

Ezután beszélgettünk a könyvtár épületének költözéséről, felújításáról, valamint az idei Olvasólámpák találkozóiról, illetve témáiról. Majd tájékoztattam a kedves olvasóklubosokat, hogy a kölcsönzött és visszahozott könyveket illetően március 31-ig nem számítunk fel késedelmi díjat egyetlen olvasónknak sem.

Szóvá tették, hogy az aktuális helyszínen, ideiglenes központi könyvtárunk Szent Borbála tér 6/C alatti épületében többé ne legyen olvasóklub, mert nagyon magas a lépcső, és nehezen jöttek fel a második emeletre. Ezért a következő találkozót már a könyvtár szakirodalmi részlegében, a folyóirat-olvasóban lesz. Szűkösen leszünk ugyan, de más lehetőségünk nincs, mint ez a Béla király körter 69. címen található épületrész.

Ezután átadtam a szót a kedves tagoknak, hiszen november óta nem találkoztak egymással a program keretén belül. Azonnal záporozni kezdtek a könyvajánlók: Edith Eva Eger: A döntés; Jung Chang: Vadhatyúk; David Grossman: A világ végére; Sylvie Vartan: Anyu...; José Rodrigues Dos Santos: A középső birodalom; Khaled Hosseini: Papírsarkányok; Jékely Zoltán: Kirepül a madárka; Archibald Joseph Cronin: A kalapkirály; Náray Tamás-könyvek, Ken Follett-könyvek. stb.

A program zárásaként *Prander Éva* hívta meg az olvasóklub tagjait köteteinek bemutatójára, amit 2019. április 7-én, vasárnap 15.30-kor, a Puskin

Művelődési Házban (2800, Tatabánya Kossuth Lajos utca 4.) rendeznek.

A következő találkozó április 15-én várható, akkor a költészet napjáról emlékezünk majd meg. Klubtagjaink egy-egy verset hoznak majd, amit a program első felében adnak elő.

Az eseményen Horváth Szabolcs fotózott

Programnaptár 2019-re:

- Április 15. - Költészet napjára emlékezve
- Május 20. - Radnóti Miklósról emlékezünk. Előadó: Hódossy Ildikó
- Június 17. - Irodalmi kvíz
- Az év második felére még nincsenek meg a konkrét időpontok, de az alábbi programok, témák várhatóak:
- Szeptember: Nyári élmények és olvasmányélmények megosztása;
- Október: Vers és zene (prezentál Horváth Szabolcs)
- November: Ady Endréről emlékezünk (november 22. a költő születésnapja)
- December: Advent

ROM Poetry

HORVÁTH SZABOLCS

2019. február 23-án búcsúzott a JAMK poetry közössége is a központi könyvtár épületétől. Az est közeledtével a Helló Pisti zenekar és a Bohemian Accoustic együttes között helyet kapott a JAMK poetry közössége is, hogy slam-ekkel, versekkel búcsút intsen az épületnek.

Kicsit tartottam attól, hogy nem lesznek elegendően a szereplők, de szerencsére nem hagytak minket cserben. Elküldtem a program tervét, ötletét azoknak a fiataloknak, akik szinte minden alkalommal jönnek versenyezni. Börzsei Dávid, Szilvási Andor és Taizs Gergő szinte azonnal, míg Téglás Bence két-három nap után jelentkezett, hogy jönne, és jómagam is egy verscsokorral szándékoztam szerepelni.

Szilvási Andorról Török Csaba készítette a fotót

A fiataloknak elmondtam, hogy elsősorban a témához illeszkedő szövegeket várunk (épület, építés, a könyvtár épülete, rombolás, bontás témakörökben). Versben, vagy akár haikuban megfogalmazva. Így nem kifejezetten slam poetry készült, – hiszen a slam poetry lényege a verseny és a slam – hanem egy spoken word est.

Taizs Gergőről Hatvani István készítette a fotót

Az utolsó kérésem az volt felőlük, hogy mindenki húsz perccel a fellépés előtt érkezzen. Saját verscsokrom hamar összeállt. Egy verset mindenképpen szerettem volna elmondani, ez pedig nemrégiben elhunyt Bartók Gertrud kollégámnak írt versem volt, a *Búcsúzom tőled*. Itt megismerhető:

https://www.youtube.com/watch?v=o_8NHtVVefc

Elérkezett a szombati nap, eljött a délután. Kicsit megcsúsztunk a programok kezdési idejével, de szerencsére időben érkeztek a ROM poetry előadói. A sorrendet gyorsan megbeszéltük, és abban maradtunk, hogy szinte minden fellépő után én adok elő egy verset, mivel 6-7 szövegem van. A program megnyitása után egy Petőfi-verssel indítottam az irodalmi műsort. Engem *Taizs Gergő* követett, aki egy Adyhoz köthető poémát adott elő. Gergőt én váltottam a mikrofonnál. Mentorem, Szabó Julianna versét: A bohócot adtam elő, abból az alkalomból, hogy a szerző másnap ünnepelte születésnapját. A nézők soraiban ott ült *Szabó Julianna*, így alkalmam volt személyesen megköszönteni őt. Ezt követően rövid szöveggel *Szilvási Andor* következett, majd ismét én léptem a mikrofon mögé. Az Élesben című kötetemből adtam elő a Lábnyom című versemet.

Ezután *Börzsei Dávid* állt a nagyérdemű elé, aki egy rendkívüli szonettkoszorút olvasott fel. Dávid hatalmas vastapsot kapott a közel tíz perces előadása végén. Talán ekkora vastapsra még nem volt példa a JAMK poetry-k történetében. A „sor-minta” maradt, és újra én következtem a Minden reggel és minden este című versemmel.

Börzsei Dávid. Fotó: Török Csaba

Engem *Téglás Bence* követett egy slam-mel. Bence után újra én léptem a közönség elé, a tavaly kiadott Könyvtárban című versemmel. Érkezett újra *Taizs Gergő*, majd *Börzsei Dávid* egy gyerek-verssel, és ezután jött számomra a nehéz pillanat.

Elérkezett a Gertihez írt költemény felolvasásának ideje. Bár otthon többször is átgondoltam, mit szeretnék bevezetőül mondani, végül a helyszínen ez mégsem sikerült. Meg kell mondanom, először adtam elő ehhez hasonló verset, és bízom benne, hogy utoljára is. Nem a vers szövegével volt a gondom, hanem a tragédiával, ami köréje épül.

Téglás Bence. Fotó: Török Csaba

Horváth Szabolcs. Fotó: Török Csaba

A műsor végén volt egy kolléga megkérdezte, hogy mennyi ideig készült a vers. Azt feleltem, hogy: „Sokáig. Körülbelül két órán át.”

A ROM poetry utolsó verse már zenésen érkezett *Taizs Gergő* és a *Bohemian Accoustic-os Schäffer László* előadásában.

A magam részéről szeretném megköszönni még egyszer a négy szereplőnek a közreműködést, és hogy előadhattam közöttük. A JAMK poetry-vel legközelebb április 26-án 18.00 órától jelentkezünk. Akkor ÖKO poetry lesz, *Borsos Bence* 'hoBBit' vezetésével.

Beer Miklóst ötödször látta vendégül a Helischer József Városi Könyvtár

KÁRPÁTI-BENEDA ÁGNES

Január hetedikén ismét dr. Beer Miklós szerepelt a Könyvtári beszélgetések sorozatban. A Váci Egyházmegye püspökének „**Most már látom**” című, legújabb könyvével kapcsolatban Bánhidy Vajk kérdezte őt a teltházas könyvtári estén. Az interjúkötet a **Szeressetek ott, ahol gyűlölnek, az Örömet hozzak ott, ahol gond tanyázik, és a Mindig velem** interjúsorozat negyedik része.

Bánhidy Vajk és dr. Beer Miklós.
A fotókat Nyári Andrea készítette

Várady Eszter könyvtárigazgató köszöntője után a szolgálatát átadni készülő püspök úr egészségi állapotára terelődött a szó, mivel mozgásában korlátozott lett egy geressei kirándulása alkalmával. Félrelépett – ahogy ő maga fogalmazott tréfásan. Az esztergomi kötődésű katolikus pap humoráról, optimizmusáról híres. Mindig, minden élethelyzetben – legyen az bármilyen nehéz – meglátja a jó oldalt. Balesetét is kihívásnak tekinti, „próbanyug-

díjas időnek” mondja, és elnézést kért tőlünk, amiért ő is esendő ember. Kerekesszékhez való köötöttségét egy pályatársát idézve ecsetelte, továbbra is tréfásan: „*Most így mindenki megtalál. Nem tudok elmenekülni a gyónók elől.*”

Ebben látja hitvallását: hogy meghallgasson embereket; jól, őszinte elbeszélgessen velük, hisz annyi emberi fájdalom van... Hogy tanuljunk egymástól, hogy segítsük mások életét saját tapasztalataink, meglátásaink átadásával, hogy meghallgassuk egymást, hogy figyeljünk egymásra. És hiszi, hogy minden találkozásnak jelentősége van, nem ok nélkül keresztezzük egymás útját. Ezek által nem csak a másik megértése a fontos, hanem saját sorsunkhoz is segítséget kapunk rendszerint. Ezért rendült meg a napokban Chikán Csaba volt váci aljegyző gyászírén, aki mozgáskorlátozottként a fogyatékos emberek társadalmi esélyegyenlősége, életminőségük javítása érdekében végzett tevékenysége elismeréseként a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését is kiérdemelte. A váci intézmények, közterek akadálymentesítéséért sokat tett jegyzőt ő maga is segítette, mikor az Országos Mozgássérült Találkozó alkalomával rámpát helyeztetett a templom bejáratához, és a helyiségeket is akadálymentesítették. Akkor nem gondolta, hogy egyszer ő maga is csak így juthat be Isten házába. Ferenc pápa szavait idézve mondta: „*érzékenyítsétek lelketeket, és érezzétek át társaitok élethelyzetét! Beleérezni magunkat más sorsába, szenvedésbe, nyomorúságba, fájdalomba... ne tagadjuk meg őket! Ne feledjük, hogy amink van, azt csak kölcsönbe kaptuk. Tehetséget, egészséget, anyagiakat...*” A negyedik könyv nagyon nehéz, tragikus családi történeteket tár elénk,

ha ezeket megismerjük, jobban megértjük a szerzőt.

Beer Miklóst Esztergomban szentelték pappá 1966-ban, 1997-től Esztergom-Belvárosban plébános. Közben 1979-től teológiai tanárként teljesített szolgálatot az Esztergomi Hittudományi Főiskolán (filozófiát tanított), majd 1999-től 2003-ig rektorként átvette a szeminárium vezetését. 2000-ben az Esztergom-Budapesti főegyházmegye segédpüspöke lett.

Eredménynek tekinti pedagógusként is, keresztlő papként is, hogy visszajönnek tanítványai, vagy rég megkeresztelt gyermekek, akik mára már felnőttek, keresik őt, hogy bizalmukba fogadják, újra megörülnek, ha újból találkoznak. 52 éves papi éveire így gondol vissza.

Az új kötet borítóján a püspök II. János Pál pápával való találkozását láthatjuk. Bánhidy Vajk ennek jelentőségéről kérdezte. A fotó és a kötet címe összefügg egymással. Több kedves emléke jut eszébe ekkor: először, mikor 1991-ben Magyarországra látogatott a pápa, akkor került közelébe az Esztergomi Bazilikában. Tekintetük találkozott, mire ezt kérdezte magában: „honnan tudta, hogy itt vagyok?” 2003. május 27-én, mikor a pápa ki-nevezte a Váci egyházmegye megyés püspökévé, a Szent Péter Bazilika csak a magyaroké volt. Ő is a pápa elé járulhatott, s „*jutott eszembe számtalan szebbnél szebb gondolat*”, hogy mit mond a pápának, de mikor elébe térdelt, egy szót sem tudott szólni, csak belenézett a pápa szemébe, és akkor

látta: „*ez a tekintet Jézus tekintete*”. Innen a „*Most már látom*” cím.

Jelmondata: „*Permanentes in fide*”, azaz „*Rendületlenül a hitben*”. Víziója: egymás felé meg kell találni az utat, terelget a Jóisten minket egymás felé. Ebben hisz. Rendületlenül. Akik itt ültek és álltak aznap, együtt hallgattuk a lélekemelő gondolatokat, éreztük, itt van köztünk Ő is. Ferenc pápáról szóló legutóbbi filmélményét ajánlotta az ittlévők figyelmébe, az Egy hiteles embert. Ennek üzenete, hogy tegyünk valamit a körülöttünk élőkért. A film Assisivel kezd és zár. Az assisi vallási találkozók, ami VI. Pál pápa óta létezik, különböző vallások képviselői jönnek össze imádkozni EGYMÁSÉRT. Zsidók, muszlimok, buddhista, katolikus és más egyházfők. A püspök elmondása szerint a teológia nem fogja soha és sehogy elérni, hogy a vallások egy azonos nevezőre jussanak, nem fog tudni választ adni bizonyos problémákra. Viszont keresi a megoldásokat és az együtt „gyötrődést” is elősegíti. Erre egy jó eszköz a humor, amit Isten ajándékának nevez. A vicces élethelyzetek mindig átsegítették a nehézségeken, tud magán és esendőségén derülni. Ez a legfontosabb. Bátorít mindenkit, hogy együtt gondolkozzunk, beszélgessünk, töprengjünk az élet dolgain, függetlenül attól, hány féle vallási nézet létezik, Isten csak egy van. Új kötetét nem tudja utolsónak nevezni, kimeríthetetlen a folytatás, úgy mondja: „mindig tovább kell gondolni, MINDIG TOVÁBBMENNİ, mindig tovább ’gyötrődni’.”

A beszélgetés végén egy korábbi esztergomi munkatársa vallott őszintén emberszeretetről, magasztalta munkásságát, hogy igazán a szívét adta mindenhez. Köszönte, hogy „egybe szerette Esztergom népét”. Mikor elvitték őt másik helyre innen, a hiányérzete elszomorította a hívőket. Idővel azonban a szomorúság örömmé formálódott, mert belátták: AJÁNDÉK volt az életükben jelenléte. Az est a kötet dedikálásával és a személyes, rövid találkozásokkal zárult.

Ferencz Orsolya beszélt a hazai űrkutatásról

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár Könyvtári beszélgetések sorozatának február 4-i vendége *Ferencz Orsolya* űrkutatásért felelős miniszteri biztos volt. *Sinkó Gyula* beszélgetett vele. Orsolyát a világűr titkai már gyermekkorában izgatták, ami nem csoda, hiszen édesapja volt az, aki 1965-ben elindította a Műszaki Egyetemen az űrkutatói diákkört. A családi indíttatás alapján természetesnek tekintette, hogy villamosmérnöki végzettséget szerezzen. Gyermekkorában azonban sokféle területen próbálkozott. Volt gyermekszínész, szerette az irodalmat, történelmet, végül azonban a reál irányt választotta. Magát nemzeti elkötelezettségűnek tartja, hívő ember, és hivatása mellett sokféle társadalmi megbízatást is vállal. Mindennek megfelelni nem egyszerű, hiszen négy gyermekes családanya, ami önmagában is nehéz mesterség. Szakmai sikerei mellett, vagy éppen azon túl is élete fő művének éppen gyermekeit tekinti.

Kiemelte, hogy napjainkban rendkívül szoros az űrverseny. Mivel sok múlik azon, melyik nemzet mekkora súllyal jelenik meg ezen a piacon, nemzetgazdasági érdek az űripart a kormány részéről is támogatni.

Beszélt a nemzeti űrstratégia kidolgozásáról. Fontosnak tartja az oktatás és utánpótlásképzés biztosítását a felsőoktatás területén, és a kutatók és kutatók összehangolását. Az űriparnak a nemzeti érdekekkel összhangban kell lennie. Az űripar szolgáltatásai között a távközlés, a navigáció és a Föld-megfigyelés áll az élen, de egyes szolgáltatások, mint a logisztika, a térinformatika központi szerepet játszanak az információs forradalomban is. Az űrkutatás vívmányait olyan kulcsfontosságú területen hasznosítjuk, mint a navigáció, a katasztrófavédelem és a migráció, ezért gazdasági és nemzetbiztonsági szempontból is fontos, hogy az

állam is támogassa az űripart. Lengyelországban, Csehországban és Romániában is nagyobb önállóságot élvez ez a terület, mint ami nálunk mostanáig tapasztalható volt. A régiós országok közül sokan nemzeti ürgynökségeket is létrehoztak, Románia már 1991-ben. Magyarországon az Antall-kormány alatt közvetlenül Pungor Ernő miniszter felügyelete alá tartozott az űrkutatás, a 2000-es évek közepéig pedig főosztályként működött, azt követően elvesztett minden önállóságot – ismertetve a szakember.

Sinkó Gyula és Ferencz Orsolya. Fotók: Nyári Andrea

A magyar űrkutatás történetét 1946 februárjától számítjuk, amikor Bay Zoltán és munkatársai a háború alatt fejlesztett radarberendezésükkel végrehajtották az első sikeres hold radarkísérletet. Radarhullámokat bocsátottak ki a Hold irányába, majd befogták az égi kísérőnk felszínéről visszaverődő jeleket. Kísérletük tudománytörténeti jelentősége vitathatatlan.

A kutatásnak csak nemzetközi együttműködésben volt létjogosultsága, mely hamarosan kiszélesedett, s kilenc ország – köztük hazánk – létrehozta az Interkozmosz szervezetet. Az Interkozmosz keretében vált lehetővé, hogy a magyar mérnökök által épített műszerek feljussanak a világűrbe: elsőként 1970 novemberében egy fóliás mikrometeorit-csapda. Ezt később hasonló berendezések, majd különféle elektronikus egységek követték. Fontos állomás volt a magyar űrkutatás történetében, amikor 1980-ban – ugyancsak az Interkoz-

mosz együttműködésben – Farkas Bertalan személyében magyar űrhajós járt a világűrben. Az esemény mindenekelőtt aktuálpolitikai célokat szolgált, de – szerencsére – az úgynevezett szocialista országoknak kutatási programot is ki kellett dolgozniuk űrhajósaik számára. A magyar kísérletek közül a dozimetriai, az anyagtudományi és a pszichológiai vizsgálatok és az ehhez készített eszközök napjainkig meghatározzák fontos kutatóbázisainkat.

Ferencz Orsolya

Az estén számos tudományos fogalomról szó esett. Az előadónő közvetlen személyiségével elvarázsolta a nézőket. A beszélgetés végén sokan tettek fel kérdéseket, és természetesen a miniszteri biztos megadta rájuk a válaszokat is. A rendezvényen készült felvételeket a könyvtár honlapján keresztül a Galériában, a beszélgetést a Médiatár fülre kattintva nézhetik meg.

Hegyi Barbara szakácskönyveinek bemutatója könyvtárunkban

KÁRPÁTI-BENEDA ÁGNES

A zord időjárás ellenére szép számú érdeklődő vett részt a könyvbemutatón, január utolsó hétfőjén. A Jászai Mari- díjas színésznővel *Szűcs Anikó* újságíró beszélgetett.

Négy éve járják az országot ezzel a programmal. Hegyi Barbara első receptes könyvét 2011-ben adta ki a Park Kiadó, melynek címe **Abraka bab-**

ra – Monológok a konyhából, majd 2014-ben került kiadásra az **Alkalomadtán – Aki szeret, etet**, ugyancsak a Park Kiadó gondozásában.

A négy színházban is játszó és szinkronszerpeiről ismert művésznő nemcsak a könyveiről mesélt.. Felelevenítette Spirit Színházbeli kulináris élményeit is a vastagon sós ínycsiklandozó perecekről, amit a közönség úgy „kajolt” hogy a szünetről alig akart visszaülni a nézőtérre. Ennek kapcsán hozta fel a közönség és a színészek közti távolság problematikáját, beszélt egyes színházak méreteiről, a „nagyokról”, a színész óriásokról, a „Naptárlányok” c. darabról, amiben épp játszik, és hogy hogyan kapcsolódik ez a Semmelweis Egyetem Onkológiai Osztályához. A filmből lett színjáték valós történetet dolgoz fel: a kisvárosban unatkozó hölgyek nőegyletbe tömörülnek, akik minden évben naptárat adnak ki hidak, épületek fotóiról. Hogy nagyobb bevételre tegyenek szert, aktnaptárral rukkolnak elő, hétköznapi tevékenységeiket ezúttal ádámkosztümben örökítve meg.

Hegyi Barbara. A fotókat Nyári Andrea készítette

Az összegyűlt összeget a város onkológiai osztálya kapja. A naptár olyan sikeres lett, hogy egy egész új onkológiai szárnyat tudtak nyitni a kisvárosban. A darab rendezője Tallós Rita, aki maga is kemo-terápián ment keresztül, ezért érezte fontosnak a történet hazai bemutatását. Hegyi Barbara maga is naptárlánnyá vált ezáltal: a társulat megvalósította a saját akt naptárát. 1 millió forint gyűlt össze az eladásukból, amit a Semmelweis Egyetem Onko-

lógiai Központjának adományoztak. Jó csapatépítő és humánus akció volt ez a fotózás. Csak nők voltak egymás között, de a prűdériát nem volt könnyű levetkőzni. A művésznő szerint a lelki meztelenség sokkal nehezebb, mint a testi. Kitárni a lelkünket mások felé nehezebb. Könyvei ebben is segítettek. Ezekben szól arról a tragikus körülményről, hogy édesapját születésekor vesztette el. Viszont hálás azért, hogy csupa értékes nő, ember vette körül mindig őt a családban. Vallja – ki mihez szocializálódik, azt bírja, azt tűri. Amikor férjével, Zoránnal a tízezres Arénában adtak közös estet, vagy mikor a Szegedi Szabadtéri Játékok nyáresti Rómeó és Júlia előadásaira gondolt vissza, ahol négyezer ember előtt kellett szerepeljen, mint Capulettné - ez nem kis feladat volt. Viszont ott voltak vele a Hold és a csillagok. A szabad ég alatt az a hatalmas energia nagyszerű élmény. Energiát tud adni az is, mikor örülnek az emberek neki, akár a színházban, akár főztjét illetően. Hozzáteszi, persze ahhoz produkálnia is kell valamit, hogy ez a pozitív erő, amit kap, fennmaradjon. 20 éve járnak össze barátnőivel advent idején csokoládét gyártani, bonbonokat készítenek ajándékba az ünnepvárás részeként. Ismerősei körében ez a tevékenység nagyon népszerű. Az együtt főzés és kísérletezés a legnagyobb öröm. Erre sarkall minket is: együnk, beszélgessünk, ne vessünk nagyokat, jóízűeket, ő is ezt teszi. Éljük jól, boldogan, boldogítsuk meg a mindennapokat. Erre tökéletes a konyha, ahol egy nő ki tud teljesedni.

A könnyed és vidám est könyvedikálással zárult, könyveit kedvezményesen vásárolhatták meg az érdeklődők.

Ínyenc receptötleteket is kaphattunk az est folyamán, amivel igazán interaktívvá tette az est további részét. Megtudhattuk, milyen az a szexi reggeli. Bepillantást kaphattunk az interneten is elérhető werkfilmekkel a receptes könyv profi fotózásába, saját food stylisttal, valamint a kulisszatitkokba. Ragaszkodott hozzá, hogy az ételeit saját maga főzhesse le, és nem valaki idegen szakács. 12 ételt főzött le minden másnapon egy hónap leforgása alatt. Egyik nap bevásárolt, másik nap megfőzte az ételeket. Összesen 120 félért. Előételt, leveseket, főételeket, desszerteket.

Misszójának tekinti, hogy arra ösztönözzön mindenkit, hogy írjuk össze a családi recepteket. Üljünk le anyuval, nagyival, és jegyezzük le mindazt, amit általában sütünk-főzünk. Hisz így született az ő könyv ötlete is, amiről kissé kikarikírozva beszélt. Barbara egy gasztrobloggerrel kezdte, az azonban nem volt hosszú életű: 2009-ben kapott férje lányától szülinapra egy ilyen oldalt Áfonya és Ribizli néven (kutyáikról kapta a nevet). Még mindig kereng az interneten négy vagy öt recept, amiket ő pötyögött be betűről betűre, elmondása szerint fáradságos munkával. De a gasztrobloggerrel sosem tudott igazán megbarátkozni. Aztán egy nap elkezdte a család összeírni az ételeket, amiket enni szoktak. És összegyűlt egy könyvnyi anyag. A színésznő mindig hangoztatja, hogy szeret enni, imádja az ízeket, az ínycsikléseket, a gasztronómia a szenvedélye. Emellett gondosan vigyáz a vonalaira. Kihívásnak tekinti például, hogy minél kevesebb alapanyagból, minél kevesebb kalóriából kihozza a maximális ízt.

Ókovács Szilveszter járt könyvtárunkban

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

A Könyvtári beszélgetések programsorozat január 21-i vendége Ókovács Szilveszter operaénekes, zenekritikus-publicista, rádiós és televíziós műsorvezető, a Magyar Állami Operaház főigazgatója volt. A beszélgetés a magyar kultúra napja alkal-

mából egyben a város kulturális megemlékezése is volt a jeles napra. A vendég kis késéssel érkezett, szerencsére a közönség nem unatkozott, *Pálmai Árpád* egyházzenesz igazi pedagógushoz méltóan kézbe vette az irányítást, és közös énekléssel hamar tovaszállt az idő. A főigazgató úrral *Bánhidy Vajk* beszélgetett.

Ókovács Szilveszterről a fotót Nyári Andrea készítette

Ókovács Szilveszter elmondta, hogy sváb ősszel rendelkezik. Egy kis zalai faluból származik Keszthely mellől, Reziből. Nagypapája tizenhét éves korában már harmadrendi ferences szolgálatot teljesített, aztán a szülők hazahívták segíteni a családi gazdaságba. Dacára annak, hogy a jobb gyűrűsujjából hiányzott egy komolyabb darab, ő lett a kis falu a kántora. Szilveszter a nagypapája által talált rá a zene szeretetére. Otthon volt egy harmóniuma. Több hangszeren játszik: trombitán, harsonán, basszusgitáron, zongorán és parasztfurulyán.

A veszprémi Lovassy Gimnáziumban érettségizett 1988-ban, majd a győri Zeneművészeti Főiskolán végzett 1992-ben, mint magán énektanár és kamaraművész. A budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémián 1997-ben vette át diplomáit, mint operaénekes, énekművész és művésztanár. 1991-től énekesként Európa számos országában lépett fel dalesteken, oratórium-hangversenyeken és operaelőadásokban. Többek között Kocsis Zoltán, Medveczky Ádám, Héja Domonkos, Ligeti András irányítása alatt, egyebek mellett a Nemzeti Filharmonikus Zene-

kar, a Magyar Állami Operaház Zenekara, a Danubia Szimfonikus Zenekar, a MATÁV, a MÁV és a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara közreműködésével. 1996-tól a Budapesti Kamaraopera szólistája.

1996-tól 2000-ig a váci konzervatórium magán-ének- és operatörténet-tanára volt. 1998-tól fejlesztési tanácsadó az Oktatási Minisztériumban, 2000-től 2002-ig pedig a miniszterelnöki kabinet parlamenti tanácsadója. 2002 és 2005 között a Magyar Állami Operaház tagja, kommunikációs igazgató volt.

2011. augusztus 22-én a kormány a Magyar Állami Operaház kormánybiztosává nevezte ki, majd főigazgató lett. A Magyar Állami Operaház vezetőjeként az Operaház szervezeti átalakítását tűzte ki célul. 2012-ben valamennyi szólóművész (magánénekes és karmester) elbocsátásával megszűnt a társulat. Ezután minden énekes és karmester évadokra és szerepekre szerződik, mint több nyugat-európai operaházban – jelentősen megemelt tiszteletdíjért. Az átalakítás során összesen 160 operaházi dolgozó állása szűnt meg, vagy alakult át szerződéses jogviszonnyá. Bevezette az ún. semi-stagione játékkrendet, amelyben a repertoár produkciói hetente váltják egymást átfedéssel szerkezetben. Az Operaház költségvetési támogatását és előadásszámát növelte, több új programot és akciót indított a közönség utánpótlására. Főigazgatósága alatt újra nyílt az Erkel Színház.

Az est során szó esett a nagysikerű **Kárpát-Haza OperaTúráról**, a Magyar Állami Operaház egyik legnagyobb vállalkozásáról. Ennek keretében Erdély nyolc városában mutatták be a Hunyadi László című operát és a Víg özvegy című operettből készült balettelőadást. A Kárpát-Haza OperaTúra két részből áll. Először Erdélyben, majd 2018 februárjában a Délvidék, a Felvidék és Kárpátalja városaiban lépett fel a társulat. Legutóbb 420-an keltek útra, 14 kamionnal és 12 busszal – majdnem 350 méter hosszú konvojban haladva. Vállalnak turnékat és vendégjátékokat is. Japánban például

öt hetet töltöttek, Erdélyben hármat, valamint Jordániába és Brüsszelbe is eljutottak. Berlinben húszezer ember előtt szerepeltek világsztárokkal. Mire visszaköltöznek az Operaházba, túl lesznek a 280. külső előadáson is. 24 országba jutottak el, köztük Amerikába is. A felújított Operaházat továbbra is megemelt jegyárral lehet majd látogatni, viszont a rendszeres Erkel színházba járóknak lesz kedvezményük. Az est zárásaként a főigazgató a magyar kultúra napjának vigíliáján megemlékezett Kölcseyről és Erkel Ferencről, a Himnusz megzenesítőjéről. A város részéről *Romanek Etelka* polgármester köszönte meg a részvételét, majd *Kovátsné Várady Eszter* igazgató asszony búcsúzott el tőle. A beszélgetést megnézhetik a könyvtár honlapján keresztül a Médiatár fülre kattintva.

Lukács Sándor dobogtatta meg a szíveket az esztergomi könyvtárban

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

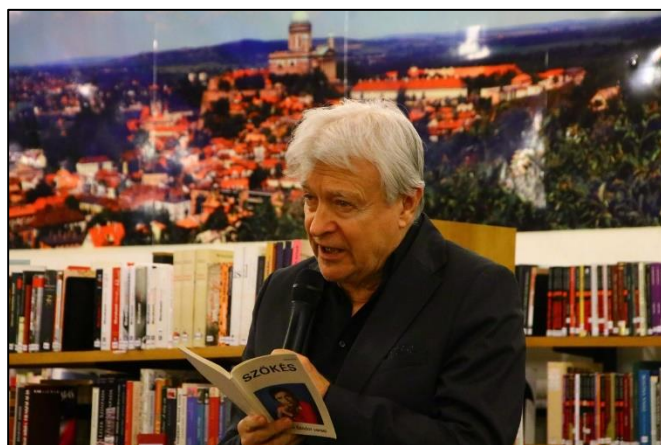
A **Könyvtári beszélgetések** programsorozat március 18-i vendége *Lukács Sándor* Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész, érdemes és kiváló művész volt. A művésszel *Bánhidy Vajk* beszélgetett.

Csak negyedszerre vették fel a színművészeti főiskolára. Épp, amikor sikertelenül felvételizett, Major Tamásnak valami nézeteltérése támadt az akkori színművészeti vezetésével, ezért megalapította a Nemzeti Színház Stúdióját. Ennek az első évfolyamába sikerült bekerülnie, mesélte. Lukács Sándor hűséges típus: 1972 óta a Vígszínház művésze. Olyan legendás színészekkel dolgozott együtt fiatal korában, mint Darvas Iván, Ruttkai Éva, Latinovits Zoltán és Páger Antal. Abban az időben általános volt, hogy a fiatalok el akarták lenni a színészmesterség minden csínját-bínját az idősebb színészekről.

Nyolc verses kötete is megjelent már. A színház az emberek lekötéséről és a feszültségek kiéléséről szól számára, nem így a versírás. *„A feszültséget inkább a színpadon élem ki. Minden emberben*

hatalmas indulatok vannak, de a színésznek megadatik az a lehetőség, hogy mindenféle következmény nélkül ki is tudja ezeket élni. Az írásban az az isteni, hogy olyankor egyedül van az ember, és teljesen magára van utalva” – fogalmaz a különbségről.

Lukács Sándor úgy véli, hogy a színésznek szüksége van bátorságra, már csak azért is mert „ez egy kiszolgáltatott szakma”. Ez a kiszolgáltatottság a rendezővel való viszonyban mutatkozik meg leginkább, aki elmondja az elképzeléseit, és elvárja, hogy a színész ezek szerint dolgozzon. Amikor valaki nem ért egyet a rendezővel, *„kell egyfajta bátorság, meg egy kis rutin, hogy az ember mégis el tudja érni azt, hogy az ő intenciói érvényesüljenek”* – mondja.

Lukács Sándorról Nyári Andrea készítette a képet

Mint mondja, ezt is meg lehetett tanulni a nagyoktól: *„A próbákon elleste az ember, hogy fogadta egy Páger vagy egy Darvas Iván a rendezői instrukciókat. Csak néztük, ahogy ráhagyják, aztán ugyanúgy folytatják a jelenetüket, mint azelőtt”*.

Ami pedig a Vígszínházban egy huzamban eltöltött pályafutását illeti, *„egy kiemelkedő budapesti színházban negyvenhét éven át megmaradni vezető színésznek óriási dolog. Azt gondolom, ehhez leginkább alkalmazkodóképességre és kommunikációs készségekre volt szükségem, amelyek egyébként is fontos színészi tulajdonságok”* – véli. Sikereségének titkáról azt árulta el, hogy a fizikumára is mindenkor vigyázott. A nehéz időszakokon a csa-

ládja és barátai segítették át. Ezenkívül sokat olvas, és folyamatosan képezi magát. A jóízű, hangulatos beszélgetés után még sokan keresték a színművész társaságát néhány szóra, egy kávéfőzőre. A beszélgetést megnézhetik a könyvtár honlapján keresztül a Médiatár fülre kattintva.

Köztünk élnek – Simon Tibor

KÁRPÁTI-BENEDA ÁGNES

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár "Köztünk élnek" című sorozatának február 18-i vendége *Simon Tibor* nyugalmazott pedagógus volt. Az est folyamán betekintést kaphattunk a Pro Urbe-díjas tanár életművébe. A volt magyar-történelem szakos középiskolai tanár, Esztergom utolsó tanácselnökének életéből hallhatunk érdekes, gondolatébresztő szemelvényeket.

Simon Tibor beszélgetőpartnere Sinkó Gyula volt.

Fotó: Steindl Nóra

Simon Tibor manapság is több városvédő egyesület tagja. 1992-ben hatalmas szerepe volt abban, hogy a Suzuki vállalat Esztergomban nyitotta meg európai gyárat Pécs, Székesfehérvár vagy Dunaújváros helyett. 1987-ben, a segítségével újra indult az Esztergom és Vidéke c. újság, 1989-ben az általa vezetett képviselő-testület támogatta az Alkotmánybíróság Esztergomba költöztetését. Komoly szerepe volt az esztergomi Várszínház életre hívásában is. Kivette részét a rendszerváltás városi lebonyolításából is. Esztergom testvérvárosi kapcsolatainak bővítéséért is sokat tett. 2003-ban a

németországi Maintalban Radványi Lászlóval együtt oklevelet és emléklakettet vehetett át a testvérvárosi kapcsolatok tíz éves évfordulója alkalmával tartott ünnepségen. 2016-ban Pro Urbe díjat vehetett át Prokopp Mária művészettörténész díszpolgárrá avatásakor.

A sátoraljaújhelyi születésű tanár úr mesélt kiskunsági és örmény származásáról és arról, hogy egész családja pedagógus: nagyszülei, szülei, és még gyermekei is. Azt mondja, meg se fordult a fejében, hogy más pályát válasszon. „*Elég csőlőtású egy familia*” – viccelt. Nem is emlékszik olyanra gyermekkorából, hogy fogócskáztak vagy bújócskáztak volna, mert mindig csak „tanítósdit” játszottak. Ilyenkor mindig ő volt a tanító, mesélte. Megtudtuk, hogy édesapját hogyan várta haza az orosz hadifogságból hét évesen. Egy fényképpel a kezében azonosította be a vonatról leszálló emberek arcát. Fogságban lévő apjával a Magyar Vöröskereszt segítségével tartották a kapcsolatot. Szívszorító volt az a története is, mikor apja levélben rajzolta meg nekik, ki mit *kapna* abban az évben karácsonyra. A sport volt a mindene, ha ez már nem is látszik – mondta magáról tréfásan. Asztalitenisz, atlétika megyei bajnok volt Bács-Kiskun megyében. Visszaemlékezett a Ménesi úti kollégiumi időkre, amit Baranyi Ferencsel, Bognár Ferencsel, Újhelyi Jánossal, Bella Istvánnal töltött. Dolgozott együtt Psota Irén második férjével is az iskolatévének, valamint Aczél Györggyel is összesodorta az élet. Csetényi Józsefre, a dorogi bányagépészeti technikum volt igazgatójára emlékezett, akivel egy napon született, ugyanabban az évben. Mesélt pedagógus éveiről, a 9-es számú Gépipari Technikum Bottyán János nevének felvételéről. Az 1964/65-ös tanévben ezer főnél több beiratkozott diákja volt az intézménynek az esti és a levelező tagozattal együtt. Feltehetőleg a háború utáni iparosodásnak és a baby boomnak köszönhetően. A beszélgetés végén megköszönte sok kedves egykori diákjának, hogy eljöttek újra, valamint a többi érdeklődőnek is a részvételt. A tanársága idején kedvenccé vált „A felkelő nap háza” című. ’60-as évekbeli zenével búcsúztunk tőle.

Dr. Tőrös Péter főorvossal ismerkedtünk meg a könyvtárban

HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA

Az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtár Köztünk élnek sorozatának 2019 évi első meghívottja *dr. Tőrös Péter* sebész volt. Péter 2018-ban Esztergom városától Dr. Gönczy Béla-díjban részesült, városunk az „Esztergomi Gyógyításért” kitüntetés adományozásával kívánja elismerni azok tevékenységét, akik a városlakosságának egészségvédelme és gyógyítása érdekében kiemelkedő, áldozatkész és felelősségteljes tevékenységet végeztek.

dr. Tőrös Péterről Nyári Andrea készítette a fotókat

Tőrös Péter a fővárosban született. 1967-ben szerzett diplomát a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen. Családjában ő volt az első orvos. A fiatal korát meghatározó társbérleti körülményektől hosszú út vezetett az orvosdoktori diploma megszerzéséig. Nem volt az a típus, aki gyermekkorában állatokat boncolt, és az otthoni esti beszélgetések sem a gyógyításról szóltak, hanem inkább a napi gondok megoldására szorítkoztak.

Az egyetem alatt alkalmi munkavállalásával – többek között vendéglői zenészként – dolgozott, teremtette elő a diákélethez szükséges anyagi fedezetet. Ebben szülei gondjainak csökkentése volt a fő vezérmotívum. Az egyetem elvégzése után demonstrátorként dolgozott a Budapesti Orvostudományi Egyetem Anatómiai Intézetében, ahol

megalapozta és magas szintre fejlesztette egyetemi oktatóként a későbbi szakmájához szükséges, nélkülözhetetlen alapismereteket. 1968-ban került Esztergomba a Sebészeti Osztályra, ahol segédorvosként, majd adjunktusként és főorvosként szolgált a térség sebészeti ellátását majd 40 éven keresztül.

A Pestről jött, friss diplomás orvos nagy ambíciókkal kezdte munkáját, kezdettől fogva a lelkesedés, a problémák gyors megoldása és a határozottsága voltak jellemző vonásai, mely kifogástalan manualitása mellett kiemelték Őt a középszintből. A sebészeti szakvizsgát követően érsebészeti területen képezte tovább magát. Dr. Mátyus Lajos, valamint Dr. Leel-Össy Lóránt teamjében országos szintű elismertséget szerzett – az esztergomi kórháznak is – a perifériás erek rekonstrukciós műtéteit illetően. Alappillér volt a Művese Állomás beindulásakor, a betegek kezelésre való alkalmassá tételében, mely új érsebészeti technikát igényelt. Az akkori kórház főorvosai méltó társai voltak. Mátyus Lajos – Kárpáthy László (szülészet), Russay György (gégészet), Kiss Gyula (bőrgyógyászat), Patonay János (gyerekgyógyászat), Marcell István (urológia), Teleki Kálmán (tüdőgyógyászat), Lélek István (belgyógyászat), Kerekes Károly (patológia), Mohos Zoltán (laboratórium) hamar befogadta a tehetséges fiataalt. Nemcsak a főorvosok, de fiatal kollegái: Pénzes István, Zámboi János, Havasi László, Lampert András is szeretettel fordultak irányába. Biztos kezű sebészként méltó helyettese lett Mátyus Lajosnak. Ő indította el Esztergomban a betegek érsebészeti ellátását is. 1986-1993-ig a dorogi kórház sebészeti osztályát vezette. 1997-től 2000-ig a Magyar Orvosi Kamara Esztergomi Szervezetének elnökévé választották. 2007-ben tette le a szikét, ezután a kórház minőségbiztosítási igazgatói feladatait látta el. Megbecsült szakembere, sebész főorvosa és szakmai értéke lett kórházunknak. Igazi közösségi ember volt egész pályafutása során. 1982-be párttitkár lett, de ez nem befolyásolta szakmai elismertségét. Empátiás jelleme, határozottsága, műtét közbeni nyugalma mindig átsegítette az aktuális

nehézségeken. Jó diagnosztikus készségével a problémás helyzeteket is nagy biztonsággal oldotta meg, mindig ura volt a helyzetnek. Közismert volt konfliktuskezelő képessége a műtőben. Szorgalmazta a műtétek utáni gondozás fontosságát, úgy, hogy abban az időben készenléti ügyelet nem lévén, éjjel-nappal riasztható volt.

Dr. Törös Péter és Kovátsné Várady Eszter

Kiváló kapcsolatteremtő képessége révén a város társadalmi életéből is kivette részét. Baráti társaságok központja volt. Sok támogatót szerzett a gyógyító munkával. Aki közről ismerte, az tudta róla, hogy a külsín más takar. Nem a felületesség és a lezserség, hanem a precizitás és a problémák végleges lezárási szándéka vezette kezét.

Városunk köztisztelőben álló polgára, aki sebészi és minőségbiztosítási igazgatói munkájával kiemelkedőt nyújtott Esztergomban az elmúlt 40 évben. Ma is népszerű a főorvos, az emberek megsüvegelik, tisztelik, élvezik humorát.

A Prokopp család története - könyvbemutató

KUGLERNÉ SZUROVIÁK SZILVIA

Telt ház fogadta a 80. születésnapját ünneplő dr. Prokopp Mária művészettörténész asszonyt március 25-én, a városunk könyvtárában megrendezett könyvbemutatón.

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár gondozásában megjelenő Városunk és múltunk

sorozat 5. köteteként látott napvilágot Prokopp Margit: Esztergomi családok 2., **A Prokopp család története** című könyv. A kötet szerzőjével Bánhid Vajk beszélgett.

Prokopp Margit Prokopp Mária unokahúga, régész, divattervező, jelmezkészítő; jelenleg korhű jelmezeket tervez és készít. Több éves kutatómunka eredményeként született meg a Prokopp család 5-6 generációjának történetét bemutató mű, melynek hangvétele inkább személyes jellegű. A szerző célja nem egy történelemkönyv megírása volt, hanem érzelmileg átélhető emberi történeteket, sorsokat, családtörténetet mesél el az olvasóknak könyvében, amely egyben helytörténeti vonatkozással is bír. Prokopp Margit áhítattal mesélt édesapjáról, nagymamájáról és Mariról, akik gyermekkorának fontos szereplői voltak. Tőlük hallotta a városhoz köthető történeteket először, ők mutatták meg neki Esztergom nevezetes helyeit, műemlékeit, múzeumait. A család idősebb tagjai évtizedeken keresztül őrizték a múltjukat és történetüket megőrző iratokat, fotókat, levelezéseket. Olyan kordokumentumokat, amelyek segítségével Prokopp Margit megírhatta ezt az összefoglaló kiadványt. A beszélgetés során a szerző külön kiemelte, hogy családjuk generációkon is átívelő legjellemzőbb tulajdonsága: a kitartás, az összetartozás és az erős hit.

dr. Prokopp Máriáról Nyári Andrea készítette a fotókat

Bánhid Vajk a folytatásról faggatta a szerzőt, hisz vannak még megírásra váró fejezetek a család

Brenner ágának történetéből is. Margit elmondta, hogy élete a helyén van, jelmeztervezőként megtalálta azt a hivatást, amit nagyon szeret s a családtörténet írásról így fogalmazott: „Találtam egy hobbit, ami egy életen át tartani fog!”

Az este második részében Dr. Prokopp Máriát köszöntötték barátai, munkatársai, tanítványai születésnapja alkalmából. Az ünnepi zenés, verses, köszöntőkkel teli „ajándéksomagot” *Keppel Dániel* tanár úr szervezte és vezényelte le. *Pálmai Árpád* karnagy és egyházzenesz Balassi Bálint: Áldj meg minket Úristen c. versét adta elő korabeli dallammal: ...„*Mindez által jó légy, s másokkal is jót tégy!*” Majd a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium végzős tanulója, *Brunczvik Mátyás* szavalta el Berda József: Esztergom sorsán tündökvén c. versét.

Ezután városunk polgármester asszonya, *Romanek Etelka* köszöntötte az ünnepeltet. Méltatta hazánkban és nemzetközileg is elismert munkásságát, s átadta az Önkormányzat ajándékát, egy Botticellitorzót, amelyet a Kossuth-díjjal kitüntetett Madarassy István szobrász-és ötvösművész készített erre az alkalomra.

Mária néni felköszöntötte még *Kókay Krisztina* textilművész, *Csombor Erzsébet* főlevéltáros. *Pécsi L. Dániel* jelképművész emléklapot készített, s adott át az ünnepeltnek. Az esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola képviselőjében *Rózsár Brigitta* és tanítványai (a Szent Erzsébet Gimnázium diákja, *Barta Ágnes*, továbbá a Dobó Katalin Gimnázium diákja, *Kollár Orsolya*) a zene soha el nem hervadó virágszálaival, Chopin és Beethoven zongora muzsikájával köszöntötték Prokopp Máriát. A műsor ezután a ferences diákok és Pálmai Árpád énekével egyfajta keretbe foglalta az estét. Szent István királyunk Szűz Mária oltalmába ajánlotta országunkat, népünket. Ezért egy Máriát köszöntő egyházi énekkel, majd Beer Miklós püspök úr áldásával és agapéval zárult a késő estig tartó program.

Dr. Prokopp Mária művészettörténész asszony, egyetemi tanár, nemzetközileg is elismert szaktekintély végtelenül kedves, őszinte, szórakoztató, és másokat önmaga elé helyező, önzetlen lélek. Bár neki volt születésnapja, ő mégis barátait, családtagjait, művész ismerőseit méltatta. Nem feledkezett meg rólunk sem, akik helyet adtunk ennek a könyvbemutatóval egybekötött születésnap ünnepségnek. Szólt pár szót a könyvtár érdekében, hisz éreztük mindannyian, hogy sokan vagyunk, kicsi a hely, s még többen lehetnénk egy-egy ilyen rendezvényen, ha a városi könyvtár megkapná végre méltó terét és helyét.

A könyvtár nevében Kovátsné Várady Eszter könyvtárigazgató adta át jókívánságait és ajándékait a művészettörténész asszonynak és a polgármester asszonynak egyaránt, hisz kiderült, hogy egyazon napon, március 25-én ünnepelnek mind-ketten.

Mária néni a Balassa Bálint Társaság jelmondatával üzeni mindannyiunknak: „*Életem a haza javá-
ra fordítom*”. „*Amikor a múltat kutatjuk, akkor a
jelent és a jövőt építjük. Esztergom szellemiségét
kutya kötelességünk tovább vinni a szentek láb-
nyomain haladva. Legyünk lámpások, fények, tün-
döklő szentjánosbogarak!*”

E mondatokkal kérte tőlünk, hogy sugározzuk tovább szeretetünket embertársaink és hazánk felé, ezzel építve jelenünket és jövőnket.

Társas móka a könyvtárban

DOLLMAYER BEA

Pontosan öt éve indult útjára a tatai *Mórícz Zsigmond Városi Könyvtár* „Ünnepeljük az olvasóinkat” nevezetű programja. A könyvtár dolgozói minden évben megnézik, hogy életkor, nem szerint kik a legaktívabb olvasói az intézménynek, és jutalommal kedveskednek nekik.

A fotókat Goldschmidt Éva készítette

Az évek folyamán fokozatosan bővültek a kategóriák, így bekerültek a legifjabb/legidősebb könyvtártagok, legtöbb DVD-t, CD-t kölcsönző olvasók, legtöbb előjegyzést/foglalást kérők. Ezen kívül a Tatán található általános és középiskolák is „megmérkőznek” egymással, ki tudja jobban olvasóvá nevelni diákjait. 2018-ban a *Vaszary János Általános Iskola* nyerte el ezt a megtisztelő címet, hiszen mind a beiratkozott diákok száma, mind pedig a kölcsönzések száma is nagymértékben nőtt a tavalyi évhez képest. Az idei győztesek között vannak újak, visszatérők,

és akadnak olyanok is, akik immár ötödik éve „veteránként” vesznek részt a programon. A díjátadó ceremónia után a jelenlévők barátságos hangulatban, sütemény és üdítő mellett beszélgetve töltötték az estét. Az energikusabbaknak pedig lehetőségük nyílt többféle (egyéni vagy csoportban is játszható) társasjátékokat kipróbálni.

Sokan nem tudják, de a gyermekkönyvtárban szép számmal akadnak társasjátékok, amelyeket helyben minden látogató ingyen használhat. Az intézmény igyekszik a jövőben nagyobb hangsúlyt fektetni a szórakozás ezen formájára is, hiszen ez segíti megőrizni és fejleszteni a kognitív képességeket, memóriát, csapatmunkát, stratégiai gondolkodást. Az érdeklődőknek lehetőségük van minden csütörtök délelőtt 9-12 óra között a Relax teremben, a gyermekeknek pedig délután 14-15 óra között a Gyermekkönyvtárban csatlakozni a könyvtárban tavaly óta működő Társasjáték Klubhoz. Szeretettel várunk mindenkit!

Cakó Ferenc kiállításáról ¹

TÓTH ENIKŐ

Egymásba játszó transzformációk és analógiák hordozója: az ember

Ha egy kiállítás megnyitójára készülök, az egyik alapvető dolog, hogy nézem, sokat nézem, újra és újra nézem a műveket, és megvárom, hogy a bennem létesülő, idéződő gondolatok, képzetek, érzések folyamából kulcsszavak, fogalmak emelkedjenek ki. Ezek megragadásával tudom ideiglenesen, egy nézői valóság szavakkal kifejezett verzióját, részleteit a művészi valóság mellé rendelni. Nekem itt dolgom, hogy szavakat, mondatokat, rövid szakmai szöveget mondjak, de ettől függetlenül is való igaz, hogy az ember számára fontos a szavakba öntés, a beszélés, a mindenről beszélés, a kimondani akarás és tudás. A kimondással közelíteni, megérteni, közvetíteni kívánunk valamit a valóságból. Hogy miért hangsúlyozom most ezt az alapvető helyzetet? Azért, mert e művek szürreális, időnként expresszív, víziószerű képi világa a lélekmélyből származó motívumokkal és motívumkapcsolatokkal épült, és azok erejével hat. Ezek a tudatlan képi kifejeződései. A művész nem csak a szemmel láthatót ábrázolja, hanem formákat, színeket, szimbólumokat „sorol”, nem kíván túlságosan konkretizálni. Sőt! Az egyik dolog másikká alakulását, a folyamatos átlényegülést

hangsúlyozza. Sejtetni sokkal inkább kíván. Titkok felé, azok feltárása felé közelíteni sokkal inkább kíván. Ezt a helyzetet saját képzeletének és ezzel összefüggésben a néző képzeletének finoman céltudatos felszabadításával teremti meg. Valóság és képzelet összejátszásából táplálkozó, többértelműségre apelláló képi világhoz rendelünk most szavakká formált gondolatokat. Egy olyan világhoz, mely egyáltalán nem szavakkal akar és képes hatni. De az ember mióta beszélni tud, ily módon is értelmezni, megfejteni akar.

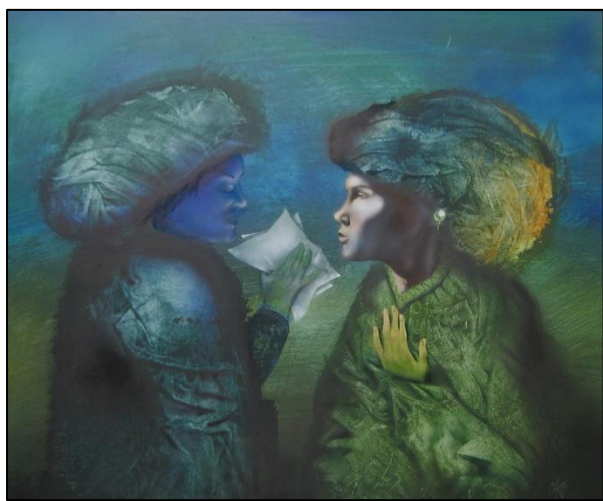

Cakó Ferenc és Tóth Enikő. Fotó: Kovács Éva Zsuzsanna

Az egyik kiemelkedő kulcsszó az anyag. Cakó Ferenc mindenfajta művészi tevékenységében merészen, határozottan, biztos kézzel, szakmai és művészi tudással, tapasztalattal és láthatóan örömmel alakítja, könnyedén, átéléssel használja, formálja az anyagot, azon keresztül megragadja és alakítja a valóságot. A formálódó, formálható anyag maga a formálódó, formálható valóság. A művészi alkotássá formálódó valóság. Ne felejtsük el, hogy a konkrét anyag mellett a

¹ Elhangzott a Magyar kultúra napján, 2019. január 22-én, a kiállítás megnyitóján. A cikk szerzője a Tata-bányai Múzeum művészettörténész – főmuzeológusa.

művész által képpé alkotott valóságélemekről is anyagként gondolkozunk. Másik kiemelkedő kulcsszó a tér. Az itt látható képek tere egyrészt valamifajta szürreális tartományból hozott, semleges, éteri tér (pl. „Csak mi ketten”, „Találkozás”, „Vízió”), másrészt az anyagok, testek által kitöltött, meghatározott tér (pl. „Orientál”, a „Szemtől szembe”-sorozat részei), harmadrészt a mozgó testek dinamikája, energiavonalai által szerveződő tér (pl. „Merre van az arra”, „Szi-rén”, „Kapcsolatok”, „Kötődések”), illetve ezek némiképp összekapcsolt variációi. Valamifajta időtlenség, álomszerűség, semlegesség jellemzi ezeket a tereket.

Orientál. Fotó: Tóth Enikő

Ezen a ponton, mintegy az előző gondolatmenet folytatásaként emelem ki az időt és a folyamatot mint kulcsszavakat. Egy film folyamattá összeállító, mozgásukban értelmet nyerő képkockák sorozata. Valahonnan valahová tart. Így van ez a valós idejű homokanimáció esetében is. Egy festményekből álló kiállítás egymás mellé helyezett, mozdulatlan képek sorozata, itt a folyamatok más módon realizálódnak. Az ábrázolt pillanatot hordozza a folyamat irányultságát, dinamikáját, mint ahogy a film is hordozza az egyes képek fragmentumként is megragadható lényegét. Nem véletlen, hogy Cakó Ferenc azt mondja, nála szerves egységet alkotnak a mozgó animációs képi világ és a grafikai-képi munkák, sőt, erősítik egymást, mivel hol a mozgó képből visz át témát, gondolatot az álló képbe, hol pedig fordítva. És az itt látható képek mutatják ezt az alapgondolatot. A több területen alkotó művész mű-

vei nyilván kiválóan értelmezhetők és értelmezendők önmagukban, de érdemes időnként gondolatban összevonni, egymásra vonatkoztatni őket, hiszen a létrehozó elme, kéz, művészi akarat ugyanaz. Ilyenkor új összefüggések, szinte új világok nyílnak a figyelő előtt.

A megnyitót hamarosan homokanimációs bemutató követi, egy olyan esemény, amelynek meghatározója a művész és a közönség valós idejű kapcsolata. A kiállítás képei esetében merőben más a helyzet. A művész létrehozta a műtárgyat, amely attól kezdve szabadon, önmagában áll a világban, előttünk, szemlélők előtt. És ilyen szempontból nincs jelentősége, hogy mi most egy megnyitón találkozunk, beszélgetünk, egymás szemébe nézünk. A képpel lényegében mindenki egyedül szembesül. És a képben ott van a monológ, amelyet a művész önmagáról közöl (sose feledjük, hogy egy műalkotás nagy erejű önfeltárás és feltárulkozás), de legfőképpen már mi magunk vagyunk benne, a bennünk keletkező asszociációk, történetek, nem is feltétlenül tudatosuló, régről hozott lerakódások tömkelege. A képet meg kell érteni, a titkot meg kell fejteni – ez a mindenkori néző „dolga”, erre van késztetésünk. A fátylat fel kell lebbenteni, ezen át vezet az út a műbe, egyben önmagunkba. Nem véletlenül beszéltem korábban a tudattalant bolygató képi elemekről. Cakó Ferenc romantikus, lírai, melankolikus, illusztratív elemeket hordozó képei egy szürreális világba visznek, amelyben bármiből bármi lehet, amelyben a formák átalakulnak, átértelmeződnek, tulajdonképpen a folyamatos transzformáció lehetőségét sugallják. Mintha mindig minden keletkezne és elmúlna bennük. A szürreális kép érzékenyen érint, mert elbizonytalanít, esetenként szorongást kelt, és mert mindenképpen a valóság rejtett oldalára utal. Közvetít tudatos és tudattalan között. A művész számára a létrejötté idején, a néző számára szemlélése idején.

Ezek erős képek. A művészet valóságával a valóságról szólnak. A világba ágyazódó ember változékonyan megmutatkozó valóságáról. Cakó Ferenc nem természetet utánoz, hanem élethelyzeteket, azokkal kapcsolatos külső és belső, de

leginkább belső folyamatokat rögzít. Időnként egymástól távoli elemeket helyez egymás mellé, analógiákat mutat fel, ily módon finoman megbontja a külvilágban elfogadott sémákat. Lágy ábrázolásmódjában ezért áramlanak felforgató erők is. Nézzük végig akár ilyen szemmel a kiállított képeket, hiszen mindezt formailag is tükrözik a képi megoldások! Miközben a művekkel foglalkoztam, kialakítottam egy „sorrendet”, összeállt bennem egy rendezett, egységekből álló belső kiállítás. Örömmel látom, hogy a valóságos kiállításban alapvetően hasonló egységeket alakított ki a rendező.

A levél. Fotó: Tóth Enikő

A **„Bizalom”** cíművel kezdődik, annak két, szelíden kapcsolódó emberalakjával, melankolikus, klasszikus hatásával, a vöröses-sárgás háttérből kiemelkedő, mintegy befelé tekintő arcokkal, vállakkal, kezekkel, amelyek egymás vonalának hullámát folytatják. A szintén két, összekapcsolódó emberalak által meghatározott, **„Csak mi ketten”** a következő a sorban, hűvös, tengert, eget egyszerre idéző, egyszerű háttérével, amely előtt szinte lebeg a nő és a férfi, amelybe szinte belelebeg az egymást átkaroló nő és a férfi. A képen a mozdulat a lényeg. Az emberi kapcsolódás, két ember kapcsolódása a **„Ki van ott bent”** című kép meghatározója is. Az előző kettő szelíd természetességével szemben itt egymásnak feszülő figyelem, tartás, mozdulat energiavonalai, az azok összefeszüléséből fakadó holtpont teszi feszessé, egyben szerkezetileg is semlegessé az amúgy is semleges háttérű teret. A mozdulattal szinte összekötözött, lecsupaszított alakok látni, egymás szemébe, fejébe, lényébe látni akarása

felkavaró. Ennek tulajdonképpen párdarabja **„Merre van az arra”**, amelyben a két ember nem egymás felé, hanem egymással ellenkező irányba mozdul, itt is a középén szinte szimbó-lummá kapcsolódó karok a központi motívumok. A figurák egymáshoz képest, egymás viszonylatában léteznek, ellentétes irányba feszülésük képileg szinte önálló, új lényt hoz létre, amelynek mozgási irányultságai szervezik a képteret. A sorozatot folytatva számomra a **„Szindbád hajótörése”** következik, két alakkal, ezúttal már nem a kép jobb és bal oldalán, hanem a kép előterében és háttérében, de az összekapcsolódás, az egymás felé és egymástól elmozdulás az előzőkhöz hasonlóan a kép alapmotívuma. Itt már az embertesten kívül természeti elemek is bekapcsolódnak, felkavarva az előző képek elvont, egyszerű háttérét, a hullám, a hajó, a haj, a köpeny, a mozdulatok együtt lobognak, kavarnak a testekkel, akaratokkal és energiákkal. A mitikus témát idéző művész örök emberi lélekfolyamatokat, a mélyből feltörő archetipikus szituációt mozdít képileg és gondolatilag is. A **„Szirén”** is a vizet mozdítja teste mozdításával, az előző kép motívumai után számomra ez a következő. Az együtt, egymástól áramló anyagok összeszerveződnek, mozgásuk az élet energiáiból táplálkozik, egyben táplálja is azt. A szirén összeköti a vizet és a levegőt, a tengert és az eget, a mélységet és magasságot, a két elem határán való önfeledt „röptével”. **„A tékozló lány”** röpke, figyelő, apró, embervilágba szőtt madárkái merőben mások, mint a szirén szárnyaló lény. Viszont a lány feje, haja, kiáltása képileg nagyon is kapcsolódik ahhoz. Egy lány, aki egy másfajta áramlásban, egy társadalmilag meghatározott közegben létezik és kiált, tágra nyílt szájjal, csukott szemmel. Az előző kép kitárulkozása helyett itt eltakarások, figyelgetések, fenyegetettségről árulkodó gesztusok fragmentálják a képteret. A lány feje fölött nem a tenger szabad hulláma lobog, hanem mintegy tiaraként füstölő kéményű házacsákák sorjáznak. Sorozatom a **„Kapcsolatok”**-kal és a **„Kötődések”**-kel folytatódik, melyek párdarabok, mindkettőt összetartozó, egymásból és egymásba mozduló emberalakok pozitív-negatív sora alkotja. A **„Kötődések”**-ben egy

központi figura körül mozdul, hajlik, alakít erőteret minden test, a „**Kapcsolatok**” fekete-fehér, sziluettszerű, arc nélküli alakjaiból egy fríz bontakozik ki, amelyben egyik alak nélkül nem nyerhet értelmet a másik sem, ugyanakkor bármelyik bármelyikkel behelyettesíthető. Erre nyúl, de arra vágynak, erre figyel, arra érez, erre kapcsolódik, arra vágyakozik a sorminta egy-egy tagja, avagy részecskéje ebben a lenge, sorsszerű haláltáncban. Amit nevezhetünk élettáncnak is. Ugyanarról beszélünk. És mi, a kép nézői minden ízében, minden részletében látva látjuk, ahogy az egészet is látva látjuk. Önmagunk életére látunk. A „**Góól**”, az „**Oriental**”, a „**Levél**” egy, a kiállításon belüli újabb képi egységet jelentenek, amelyben az előzőkhöz hasonlóan az ember a központ. E képeken a kiemelkedő arc és kezek, valamint egy alapvetően semleges háttér mellett meghatározó a végtelenül finoman, izgalmasan kialakított, képet uraló drapériák tömekege. Meghatározó még a valamit tartó, mutató, kiemelő gesztus, az „**Oriental**” arcot mesebelivé világító, mellkas előtt tartott mécsesével, a „**Levél**” vízióként, finoman fénylő arcai és kezek közt tartott papírdarabjai, és a „**Gól**” feltartott kezei, amelyek között tulajdonképpen maga a labdaszerű emberfej a kiemelt motívum. A „**Terongyos élet**” drapériáival, ernyőjével folytatódik számomra a kiállítás. Ezt követi a szépséges „**Találkozás**” és „**Vízió**”. A derengő fényben, sötétlő kék és zöld víz és ég előtt lámpát tartó, mesebeli nőalak egyszerre idézi számomra Rippl-Rónait, Gulácsyt és Andersent. Vagy talán csak azt a régi Andersen-mesekönyvet a benne látható rajzokkal. A túlparton a kicsiny csónak, apró emberalak, mellette az arccá összehajló,

formálódó két fa misztikus képe tulajdonképpen egy szürreális látomás. A világ, ahogy éppen megjelenik. Nem álmovilág megteremtése a cél, hanem a valóság sok úton való érzékelési lehetőségének felvillantása. Úgy látunk, ahogy azt alapvető és az ahhoz alkalmasszerűen társuló belső késztetéseink meghatározzák. Belső érzéseink kivetülnek a külső valóságba, összekapcsolódik a tudattalan és a tudatos, így aztán amit látunk, az önmagunkról is mesél. A „**Vízió**” egymáshoz gyönyörűen kapcsolódó motívumai, kiegyensúlyozott képszerkezete egy külön világ, amelyben arc alakul szélfűtta fából, száj lesz a vízen úszó madárból, a dolgok önmaguk, egyben valami mások is. A motívumok egymáshoz kapcsolódnak, egymásra utalnak, hiszen a csónak deszkái a kőlépcsőkkel rokonok, egy ívet alkotnak a képen belül, a lenti, arccá váló fa két ága köszön vissza a magaslat két szélfűtta fájában, a csónakkal páralel a magaslati hófehér kis pad, és így tovább. Az illékonynak tűnő látomás mintha mégis örökre ott lebegne abban az időtlen térben. Az expresszív, hűvös színekkel, éles fényekkel és biztos kézzel alakított „**Pipázó**” mint portré a „**Szemtől szembe**” sorozat részei felé viszi figyelmemet.

Az eddigi képeken különféle képterekbe helyezett ember jelenik meg, e sorozat esetében maga, konkrétan az emberarc az, amely kitölti az egész képmezőt. Nézővel szembe néző nézők, egyenként meghatározott alap színvilággal, megvilágításból fakadó formatorzulásokkal. Arctájuk ezek, változatosak, élénk tártak, de nagyon is zártak. A zöldes-kékes színű képarc az, amely „mesél” is oly módon, hogy az arc formái házat, eget, fákat, alakot rejtenek, pontosabban abból is alakulnak.

Kapcsolatok. Fotó: Tóth Enikő

Új könyvtár várja ezentúl az olvasókat Vértesszőlősen

FÁBIÁN ILDIKÓ

Csaknem egy éves kemény munka végére tehetünk pontot 2019. március 22-én, amikor is hivatalosan, ünnepélyes keretek között átadták Vértesszőlős új könyvtáráépületét a látogatóknak.

Az egybegyűlteket *Németh Ferenc*, a könyvtár vezetője köszöntötte, majd a település általános iskolás diákjainak az olvasást és a könyvtárakat méltató összefoglalójával indult a program. Ezt követően *Bencsik János*, a Tatai-medence parlamenti képviselője osztotta meg gondolatait a jelenlévőkkel, majd *Nagy Csaba* polgármester röviden vázolta az eddig megtett utat. Ismét a gyerekeké lett a szerep, ezúttal szlovák nyelvű verseket adtak elő, végül – de nem utolsó sorban – pedig *Mikolasek Zsófia*, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár igazgatója emlékezett meg néhány mondatban a múlttól és kívánt sok sikert a folytatáshoz.

A korábbi könyvtár elhelyezkedését és méreteit tekintve sem igazán felelt meg a modern könyvtári tér funkciójának, így nagy örömeinkre szolgált, amikor Nagy Csaba polgármester úr és Németh Ferenc, a művelődési ház és könyvtár vezetője azzal keresett meg bennünket, hogy kihasználva a település új óvodájának építése miatt hamarosan üressé váló épület adta lehetőségeket, szeretnének egy új könyvtárat létrehozni. Már első alkalommal is ámultunk a hatalmas tereken, és izgatottan vártuk a folytatást.

A fotókat Halász Adél készítette

A munkálatok oroszánrészét (festés, burkolás stb.) az önkormányzat saját költségvetéséből finanszírozta, de a Nemzeti Kulturális Alap Kögyűjteményi Kollégiuma által kiírt pályázaton elnyert, és a KSZR keretből kiegészített támogatással, valamint a JAMK Megyei Ellátási és Módszertani Osztályának segítségével sikerült végül megfelelő környezetet biztosítani a látogatók számára. A több helyiségből álló épület földszinti elhelyezkedésének köszönhetően könnyen megkö-

zelíthető. A könyvtári tér így nemcsak az állomány jobb elosztását, de a rendezvények lebonyolítását is lehetővé teszi, kialakítva így egy igazi közösségi teret, ahová szívesen járhatnak kicsik és nagyok egyaránt. A kellemes színek és a jól összeválogatott kiegészítők pedig *Bedei Orsolya* kolléganőnk ízlését dicséri.

Reméljük, hogy a szép és barátságos környezet még több olvasót eredményez majd a könyvtárnak, és végre a kollégák is pihenhetnek egy kicsit!

Megújult a megyei ellátás honlapja

SZILASSI ANDREA

Öt éven belül harmadszor is megújult a KSZR webhelye, és ezúttal is nulláról, az alapoktól kellett felépíteni. Az előző verzió már hosszabb ideje elérhetetlen volt biztonsági és egyéb problémák miatt. Ezúttal Drupal helyett WordPress keretrendszerrel készítettük. Néhány változás:

- Alig láthatóan, de változott a domain név: immár kötőjeles formában írjuk URL címünket: www.kem-kszr.hu
- Minden részében okoseszközökre optimalizált, reszponzív megjelenésű honlap. A hírek, cikkek, eseménymeghívók látványosan promotálhatók a közösségi médiában. Követhető a megosztások száma a honlapról is.
- A létrehozott oldalak, bejegyzések és események jól megjegyezhető URL címet

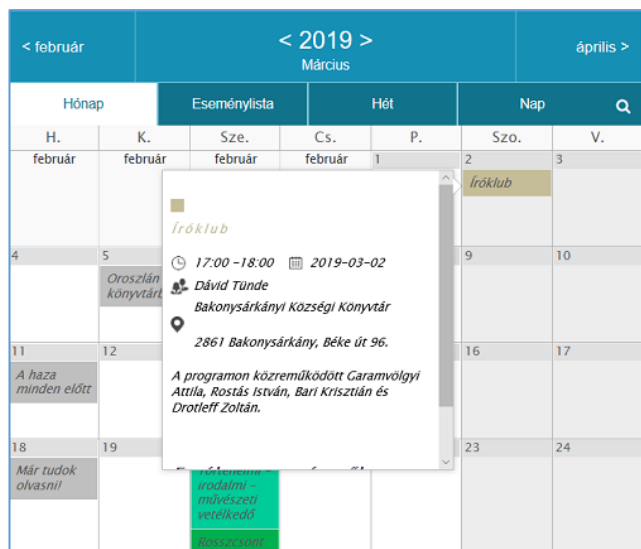
kapnak. Ennek következtében nem szükséges mindig a menüből előkeresni a kívánt tartalmat, hiszen a címek adása azonos séma szerint történik: kem-kszr.hu/telepulesnev vagy kem-kszr.hu/event/20190531 – vagyis könnyen megjegyezhetők. A községi könyvtárosok is könnyebben tudják népszerűsíteni saját könyvtáruk elérhetőségeit, szolgáltatásait ilyen módon.

- A 60 könyvtár önálló oldalának elkészítését online űrlapos adategyeztetés előzte meg, hogy aktualizált információkat jelentsünk meg a webhelyen.
- A kistépülési könyvtárosoknak hivatalos email fiókok is készültek ...@kem-kszr.hu címmel. Ez a levelezés biztonságos, https kapcsolaton keresztül történik. Az email fiókoknak böngészőn keresztül kétféle megjelenítési formája van. Ebből a Horde típusú okostelefonra optimalizált nézet.
- Az új címek több okból is fontosak számmunkra. Egyik szempont, hogy amennyiben a könyvtáros személyében változás történik, az email cím akkor is megmarad, csak a jelszavas hozzáférést fogjuk megváltoztatni.

A kezdőképernyő teteje számítógép képernyőjén nézve a menürendszerrel. Alatta a bejegyzések folyama (cikkek, hírek), a jobb oldali sávban pedig különféle widgetek találhatóak: eseménynaptár, a webhely keresője, a fotogalleria képes linkje, legnépszerűbb bejegyzések és oldalak, legfrissebb bejegyzések, címke felhő, feliratkozási blokk, stb.

- Ismét van eseménynaptárunk, ahol az egyes rendezvénytípusokat külön színnel jelöljük. A helyszínek, szervezők adatait elegendő egyszer rögzíteni, később már csak ki kell választani a listából a megfelelő adatokat. Ebből adódóan az események berögzítése hamar elkészül. A látogatók szempontjából nézve, a rendezvények szűrhetők napi, heti és havi listákba, tehát ez a naptár gyors tájékozódást tesz lehetővé.

- Jelenleg 8 menü van. Ezek közül 4 tartalmaz lenyíló almenüket.
- Minél több tartalom jelenik meg a webhelyen, annál nagyobb jelentőséggel bírnak majd a visszakeresést szolgáló eszközök: a kereső, a címke felhő és a kategóriák alapján történő szűrés.
- reCaptcha 3 védelemmel ellátott űrlapokat helyezhettünk el a webhely különböző részein, amely a potenciális érdeklődő számára kevésbé kényelmetlen, mégis képes kiszűrni a robotok és levél-szemétküldők üzeneteit.
- A GDPR miatt Adatvédelmi tájékoztató oldal is született, amelynek elkészítéséhez és a bejelentések kezeléséhez sok segítséget adott a Wordpress.
- Képgalériák létrehozására számos, különböző lehetőség is adott.

- Nem utolsó sorban pedig, biztonság tekintetében megbízhatóbb megoldást jelent mind a jelenlegi WordPress rendszer, mind pedig a kiszolgáló webszerver szoftverkönyezete.

Vannak egyelőre még kihasználatlan lehetőségek is, mint például a jelszóval védett oldalak létrehozása, vagy akár új, kapcsolódó, de önálló honlapok létrehozása szubdomain-es URL címmel. Meglátjuk, milyen fejlesztéseket hoz a jövő.

Piwigo képgalériánk okostelefonon

Vetélkedő diákoknak Tarjánban

TOMASOVSKY EDIT, FÁBIÁN ILDIKÓ

A Tarjáni Német Nemzetiségi Általános Iskola idén 3. alkalommal rendezett komplex történelmi-irodalmi-művészeti csapatversenyt a térség iskoláinak 2019. március 20-án. Decemberben a Mátyás királlyá választásának 560. és születésének 575. évfordulója alkalmából került meghirdetésre a levelezős forduló, melynek döntőjébe 7 csapat került be. A vidám hangulatú és játékos csapatversenyben történelmi és irodalmi feladatokat oldottak meg a gyerekek, iniciálét készítették, jelenetet adtak elő. Ügyességüket, kreativitásukat is megvillanthatták, amikor elkészítették a király és a királyné koronáját, valamint az udvari bolond sipkáját.

De felejthetetlen perceket okoztak a többi csapatnak és a zsűri tagjainak is, amikor mindenféle praktikákat bevetettek, hogy szórakoztassák „az uralkodót”. A jól felkészült és lelkes csapatok közül végül az alábbiak kerültek ki győztesen:

1. **Hunyadi négyes** (Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola, Tatabánya)

2. **Aranykacsa** (Köküti Általános Iskola - Fazekas Utcai Tagintézménye, Tata)

3. **Tűzben edzettek** (Kodály Zoltán Általános Iskola és AMI, Tatabánya)

Az első helyezettek a József Attila Megyei és Városi Könyvtár jóvoltából e-book olvasóval, illetve minden diák értékes könyvjutalommal térhetett haza. Gratulálunk minden versenyzőnek!

A vetélkedő résztvevőiről Kiss P. József készítette a fotót

FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR

Célegyesbe fordult „Az én könyvtáram” program

FARKAS FERENC¹

Szemléletformálásra, szolgáltatásaiban megújuló könyvtárakra, valamint az iskolák és könyvtárak hatékony együttműködésére van szükség ahhoz, hogy a könyvtárak továbbra is segíteni tudják a fiatalokat tanulási céljaik elérésében. A jelen eszközeivel kell őket a jövő feladataira, kihívásaira felkészíteni, ami azért is egyre nehezebb, mert egyes prognózisok szerint háromból két fiatal olyan munkakört fog betölteni aktív korában, melyek ma még nem is léteznek.

Ebben a feladatban a könyvtárak szerepe egyre jobban felerősödik, hiszen jelenleg is **a 14 év alatti gyerekek közül több mint 440 ezren aktív könyvtárhasználók, a cél pedig az, hogy ez a szám tovább növekedjen.** A *Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek* kiemelt uniós program keretében megvalósuló *Az én könyvtáram* projekt többek között arra keresi a választ, hogy hogyan tudnak a könyvtárak még több óvodást és iskolást elérni, milyen új típusú - tanulást támogató - szolgáltatásokat érdemes bevezetniük, és ehhez a projekt milyen aktív segítséget tud nyújtani a könyvtáros szakembereknek.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár együttműködő partnereivel – közöttük a **József Attila Megyei és Városi Könyvtárral** - 2017 februárjában indította *Az én könyvtáram* projektet. A program fejlesztési irányai között megjelenik az **olvasás-fejlesztés támogatása, a digitális írástudás közvetítése, a könyvtárhasználat és informá-**

ciókeresés fejlesztése, valamint a szövegértés támogatása, fejlesztése, különös tekintettel a digitális szövegértésre és az egyéni és közösségi tanulásra.

A kulturális területen hiánypótló alapkutatások és igényfelmérések mellett lehetőség nyílt új módszertan- és mintaprogramcsomagok kidolgozására is. A projekt keretében, a legjobb gyakorlatok felkutatásával és integrálásával a könyvtárak 90, a köznevelés igényeihez igazodó képes- és készségfejlesztő programok kidolgozását vállalták fel. Ezek rendkívül izgalmas területekhez kapcsolódnak, mint például a világhálón elérhető digitalizált közgyűjteményi tartalmak, a robotika, a programozás, az internet biztonságos használata. Ugyanakkor az olvasás megszerettetése, népszerűsítése sem szorul háttérbe. A programok előtérbe helyezik az interaktív feladatmegoldásokat, az élménypedagógiát, a kooperáció örömet.

Mintaprogram kipróbálása a FSZEK Sashalmi Fiókkönyvtárában. A kép forrása: www.facebook.com/azenkonyvtaram

¹ A cikk szerzője a projekt szakmai vezetője

Az elmúlt két évben országszerte több, mint 3600 szakember vett részt a projekt rendezvé-

nyein és mintegy 2100 diák kapcsolódott be a könyvtári mintaprogramok kipróbálásába. A könyvtárosokat segíti, hogy a projekt keretében folyamatos ingyenes módszertani képzéseken vehetnek részt, melyek révén országosan 440 szakember jut új ismeretekhez.

A mintaprogramok immár elérhetők a projekt honlapján, a www.azenkonyvtaram.hu oldalon,

így a könyvtárak ezek adaptációjával színesíthetik szolgáltatásaikat. A programok hatására egyre több óvodás és iskolás gyermek válhat aktív könyvtár-felhasználóvá, másrészt tovább erősödhet az iskolák, az iskolai-, és közkönyvtárak közötti szakmai kapcsolat

Az én könyvtáram program 2020. január 31-vel ér véget.

Irodalomterápiás műhelykonferencia

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Tudósítás a Pécsi Tudományegyetem BTK Biblioterápia szak IV. irodalomterápiás műhelykonferenciájáról – Budapest, Párbeszéd Háza, 2019. március 9.

A biblioterápia iránt érdeklődők tudják, hogy az irodalom- és művészetterápia olyan tudományterület, melynek történetében a gyakorlat megelőzte az elméletet. Ez azt jelenti, hogy már az első orvosok, gyógyítók is alkalmazták a történetmesélést pácienseik (a család, a törzs, a faluközösség) fizikai és pszichés betegségeinek kezelése érdekében, kapcsolati problémáik megoldásában. Az irodalom és a művészet jótékony hatását valószínűleg mindnyájan meg tapasztaltuk már. Például amikor síró gyermekünket sikerült megnyugtatnunk egy mesekönyv közös olvasásakor, vagy amikor „feldobódtunk” egy jó zene hallatán, vagy éppen ellenkezőleg, megnyugodott háborgó lelkünk. Képzőművészeti kiállításokon rabul ejthetett minket egy festmény, máskor meg napokig gondolkodhattunk egy filmen. Talán ezek a mindennapi tapasztalatok és a művészetterápia laikus alkalmazása nyújthatja azt a téves elképzelést, hogy ezt a tudományterületet nem is kell tanulni, elégséges egy 60 órás tanfolyamot elvégezni ahhoz, hogy a csoportterápiák egyikeként alkalmazzuk az irodalomterápiát. Nos, én

úgy látom, hogy minél többet tudok a biblioterápiáról, annál inkább szembesülök azzal, hogy sokat kell még tanulnom, és annál inkább érzem annak a súlyát, mekkora felelősség irodalomterápiás csoportot vezetni.

Éppen ezért öröm a számomra, ha olyanoktól is tanulhatok, akik gyakorló terapeutaként tudják megosztani tapasztalataikat egymással, és a még iskolapadot koptató hallgatókkal. Szép hagyománya a Pécsi Tudományegyetemnek, hogy a végzős biblioterápiás hallgatóinak műhelykonferenciát szervez, ahol a korábban az egyetemen diplomát szerzett terapeuták előadások és kötetlen beszélgetés formájában adják át tapasztalataikat. Mivel Pécsen öt évvel ezelőtt indult el a Bölcsészettudományi Karon a Biblioterápia szakirányú képzés, a jubileum alkalmából nemcsak a végzősök, hanem az elsőévesek, - így én is – részt vehettem a IV. műhelykonferencián.

dr. Béres Juditról a fotót Becker Erzsébet készítette

A rendezvényt Dr. habil. Béres Judit a PTE BTK Biblioterápia szakfelelőse nyitotta meg, melynek

keretében kifejezte örömét a képzés elindulásának ötödik évfordulója kapcsán. A közönség soraiban nemcsak egykori és jelenlegi tanítványait köszöntötte, hanem azokat a tanárokat is, akik sokat tettek és tesznek ma is a magas színvonalú képzés elindításaért és működtetéséért.

Bodor Lilla. Fotó: dr. Béres Judit

A rövid megnyitóbeszéd után *Rudolf Panka* tartotta meg az első előadást **A kertész, a jogász és a detektív – a csoportterápiától az egyéni ülések felé** címmel. Ő tavaly végzett a PTE-n, és jelenleg az Óbudai Platán Könyvtárban vezet biblioterápiás csoportokat. Gyakorlati tanácsokkal és tapasztalatokkal bővelkedő előadásában sajátos címkéket talált a csoportvezető tevékenységének láttatására. A nagyobb létszámú csoportok vezetésekor a terapeuta úgy dolgozik, mintha „kertész” lenne. Gondoskodó jelenlétével felügyeli a folyamatokat, figyel a szükségletekre (öntözés, napfény), és ha jól végzi a dolgát, a csoportban elindul a fejlődés (növekedés, gyümölcsözés). Jelenléte a csoportban láthatatlan, mégis fontos, ahogy a jó kertésznek is, aki segíti a természetben végbemenő folyamatokat. Ezzel szemben kétszemélyes terápia esetén már szükség van a terapeuta intenzívebb jelenlétére, hogy mindkét, terápiában részt vevő fél érdekeit képviselje, biztos szakmai háttérrel és diplomatikus konfliktuskezeléssel ügyeljen az egyensúly megtartására a terápia során: a jogászhoz hasonlóan végzi feladatát. Az előadónak egyéni terápia végzésére is lehetősége nyílt. Tapasztalatai szerint ilyen esetekben a terapeuta úgy dolgozik, mint egy detektív: előzetesen információt kell gyűjtenie a klienséről, jelenléte intenzív, ő vezeti a „nyomozást” a személyes problémák megtalálásában. Az irodalmi szöveg, mint eszköz erőtel-

jesebben van jelen a terápia során, hiszen a páciens abban keresi az egyénileg rá szabott gondolatokat.

A második előadó, *Király Hajnal*, a **Biblioterápia és (re)szocializáció a szegedi Drogcentrumban és Gyerekpszichiátrián** című előadásában a Dr. Farkasinszky Terézia Drogcentrumban működő Szegedi Addiktológiai Művészetterápiás Műhely munkatársaként számolt be tapasztalatairól, ahol komplex művészetterápiás eszközökkel dolgoznak. E módszer nagy előnye, hogy többszörös önkifejezési csatornaként szolgál, és segíti az agyféltekék összehangolt működését. Az elterelő programban résztvevő hatnyolcfős csoporttal megélt terápia egyaránt tartogatott a csoportvezetők számára nehézséget és szépséget. A hat foglalkozást öt terapeuta vezette koterápiában. Az első alkalommal a cél a csoportépítés volt, majd a későbbiekben a különböző művészetterápiás módszerek kombinálása következett. Nehézséget jelentett a kliensek korcsoport-összetételének túl nagy szórása (8-18 éves), a pszichés problémák sokfélesége (evészavar, viselkedészavar, autizmus), az ülések eseti jellege. Ezért, és a művészetterápiás csoportmunka folytatásának elmaradása miatt, nem volt folyamatos a fejlődés. (Sajnos, szakmai körökben még várat magára az irodalom- és művészetterápia szerepének elismertetése.) Érdekes tapasztalat volt, hogy a csoportterápiát előbb-utóbb minden kliens „kellemes büntetésként” élte meg. (Az elterelő programban való részvételt általában kötelezően elvégzendő feladatnak tekintik a fiatalok.) A csoportülések során az is kiderült, hogy a férfiaknak milyen nagy szükségük van a művészetterápiára, de az érdeklődésüket elfojtva, nem mennek el ilyen jellegű csoportokba. S végezetül *Király Hajnal* arról is beszélt, hogy saját magára mekkora hatással volt a terápiás csoport vezetése: segítségével az elszigetelő kutatómunkából visszatalált a társas kapcsolatokhoz, és megtapasztalta az önkéntes munka értékességét.

A harmadik előadó, *Bodor Lilla* a **Tehetséges fiatalok teljesítményszorongásának csökkentése irodalomterápiás módszerekkel** című előadásában elsőként a Magyar Tehetségsegítő

Szervezetek Szövetsége (MATEHETSZ) munkáját mutatta be, ahol ő maga tutorként dolgozik. A tutorált csoportokban véletlenszerűen összeválogatott, verbális képességeikben, életkoruk, érettségük szempontjából nagyon eltérő gyerekekkel kell foglalkozni. Sokuknál jellemző a részképesség-zavar vagy más pszichés probléma. Ami viszont mindnyájukra jellemző, hogy kiemelkedő tehetségűek, éppen ezért a tanulmányi versenyeken való rendszeres részvétel, a teljesítménykényszer, a kortársakkal való kapcsolatfelvétel konfliktusossága szorongást, stresszt eredményezhet náluk. Lilla e szorongás csökkentésére alkalmazza tutorált csoportjaiban a biblioterápiát. A foglalkozások bemutatása mellett a pozitív eredményekről is beszámolt: a gyerekek között barátságok szövődtek, gyakran nem a csoportban zajló tevékenység, hanem a csoportban „levés” vált számukra fontossá.

A következő előadó, *Szakács Emília* Baudelaire verssorait választotta előadása címéül: **"...légy anyám, szeress, hajolj szivemre,/ még ha rossz vagyok is, hálátlan s hűtelen;/ szeretőm vagy hugom"** Az áttétel – viszontáttétel történetei egy biblioterápiás férficsoportban. A cím arra a Sigmund Freud által először leírt jelenségre utal, amikor a kliensek, páciensek a csoportvezetőre projektálnak szerepeket. Amikor másokkal kapcsolatba kerülünk, valahonnan a mélyről, a tudatalattiból előjönnek olyan érzések, amelyek alapján egykori személyi kötődéseink, érzelmi viszonyulásaink megismétlődéseként nem valós szerepekkel ruházunk fel másokat. Ez az úgynevezett indulatáttétel, amely a csoportterápia általános kísérőjelensége. A csoportterápián mind a kliens, mind a terapeuta érzelmi skálájának legrejtettebb zugai is felszínre kerülhetnek, bizonyos helyzetekben a kliensek anyjukként vagy testvérükként, netán szeretőjükként tekintenek a csoportvezetőre. Sőt, a csoportvezető is visszavetítheti ezeket a szerepeket. Ezt nevezzük viszontáttételnek. Ezeket a gyakran indulati kitörésekkel járó helyzeteket tudni kell kezelni a csoportvezetőnek. E rövid fogalmi tisztázás után már jobban érthető, miért is kell a csoportvezetőnek pontosan tudnia, mennyire vonódhat be a csoport érzelmi életébe, mennyire lehet transzpa-

rens, milyen eszközökkel tarthatja kezelhető érzelmi mederben a csoportban folyó munkát. Az előadó esettanulmányok felsorakoztatásával tette szemléletessé a problémakört.

Bálint Ágnes. Fotó: dr. Béres Judit

Bálint Ágnes nagyon nehéz, de elmondása szerint sok erőt adó területen végzi a biblioterápiát. Erről számolt be **A halál árnyékának völgyében: biblioterápia onkológiai betegekkel** című előadásában. Ágnes Debrecenben könyvtáros. Munkája mellett a Debreceni Egyetem Onkológiai Klinikáján tevékenykedik biblioterapeutaként. Előadását Szakonyi Károly: „Tudatom, jól vagyok” című novellájának felolvasásával kezdte, hogy érzékenyítse a hallgatóságot a daganatos betegségben megélt érzelmi állapotokra. A betegség olyan, mint egy háború: a betegnek gyakran gyors döntéseket hoznia, állandó fenyegetettségben érzi magát, meg kell küzdenie a halál közelségének gondolatával, kezdetben nincs betegségrutinja, kialakul a képessége az élet pillanatnyi örömeinek legteljesebb átélésére. A biblioterápia remélhetőleg hozzájárul a mindennapi nehézségekből való kikapcsoláshoz, a jobb közérzet és hangulat megteremtéséhez. Bálint Ágnes a biblioterápiás csoportokat tíz alkalommal, heti két órás időtartamban szokta vezetni klinikai szakpszichológussal karöltve, de a résztvevők a tizedik alkalom után sem akarják abbahagyni a csoportüléseket, annyira sokat ad számukra a terápia. Az előadás során képet kaphattunk a daganatos betegséggel járó pszichés problémákról. A biblioterápia célja, hogy a beteg együttműködő partnerre, és ne betegsége tehetetlen elviselőjévé váljon. Segíti kimondani azt, amit nem tudott, vagy amivel nem akart szembesülni a beteg. A terapeutának nem szabad tartania a kli-

nikai környezettől, hiszen a csoporttagok nagyon motiváltak szoktak lenni, a csoportkohézió is általában gyorsabban alakul ki, mint más, fejlesztő biblioterápiás csoportokban. Ugyanakkor a terapeutának alaposan fel kell készülnie a betegségből és ismernie kell a páciensek élethelyzetét is.

Szommer Edit és Takács Nóra.

Fotó: dr. Béres Judit

A biblioterápia e nehéz területen való alkalmazása után Szommer Edit és Takács Nóra előadása a koterápiás csoportvezetésről szólt **Kettős vezetés – többfókuszú terápiás folyamat. A koterápiáról** címmel. Kiderült, a két előadó kezdettől fogva együtt vezeti a csoportjaikat. Mindez nagyobb biztonságérzetet nyújt a számukra, jól működik közöttük a lelki teher-, és a feladatmegosztás, azonnal meg tudják beszélni a csoporton történeteket. Az előadók arról is nyíltan beszéltek, hogy mi történik akkor a csoportban, ha a két terapeuta közül az egyik, valamiféle érzelmi bevonódás

hatására nem a korábban megbeszélt irányba tereli a terápiás folyamatot, ami esetenként feszültséget eredményezhet közöttük. Összességében viszont több előnyét, mint hátrányát látják a koterápiás csoportvezetésnek.

A következő előadó, *Oroszi Evelin*, az EX LIBRIS Könyvtári Alapítvány Magyar Írószövetség Könyvtára vezetője több csoportja mellett 2018 őszén indította el zárt önismereti csoportját, melyben a téma minden alkalommal az elismerés kérdésköre: miért van szükségünk rá, mi lehet a következménye, ha a gyermekkorban elmarad, mihez segíthet hozzá minket az egészséges önbecsülés. A csoport munkáját az előadó az **Elismerés – egy zárt önismereti csoport eredményei** címmel mutatta be.

A műhelykonferencia zárásaként elhangzott előadást sajnos, már nem tudtam meghallgatni. Pedig *Huszár Annamária*, a Feldmár Intézet munkatársa, gyász- és párkapcsolati tanácsadó **Szöveggel színesen** című prezentációja biztosan érdekes lezárása volt ennek a tartalmas, rendkívül informatív szakmai napnak. Összességében nagyon szerencsésnek éreztem magam, hogy a pécsi képzés elindulásának ötödik évfordulója alkalmából lehetőségem volt meghallgatni a konferencia előadóit. Jövőre pedig – reményeim szerint - már végzősként ismételhetem meg a műhelytanácskozáson való részvételt.

Balatoni Regionális Történelmi Kutatóintézet
Könyvtár és Kálmán Imre Emlékház

8600 Siófok, Fő tér 2./A Pf.: 1.
Tel.: 84/506-598, Fax: 84/506-599
Email: help@konyvtar-siofok.hu

Könyvtárzöldítés Siófokon is

NÁSZ JÁNOS

„Zöld környezet – Kék Balaton” Zöld szakmai nap címmel könyvtárzöldítő konferenciát tartottak 2019. február 19-én, Siófokon a Balatoni Regionális Történelmi Kutatóintézet Könyvtárában, melyre a József Attila Megyei és Városi Könyvtár képviseletében *Nász János* ökológiai tájkoztatót hívták meg. A meghívás részben

Laki Judit köszöntötte a vendégeket

könyvtárunk 2018-as IFLA Zöld Könyvtári Pályázatán elért helyezéseinek elismerése volt, másrészt a közel egy évtizede zajló zöld könyvtári szolgáltatások tapasztalatai is indokolták.

Laki Judit, a rendező könyvtár igazgatónöje köszöntötte a konferencia résztvevőit és a hallgatóságot. *G. Tóth László*, az MTA Biológiai Intézetének ökológiai kutatóközpontjának igazgatója örömmel számolt be arról, hogy úgy tűnik, a Balaton meggyógyult; megtisztult a vize, de adoptálni kell a klímaváltozáshoz a további kutatásokat. Ami probléma, hogy számos, nem őshonos növény- és állatfaj jelent meg, és egyre erősebben mutathatók ki a területen gyógyszer- és hormonmaradványok, köszönhetően az intenzívebb turizmusnak. Erről beszélt *Molnár Éva* is, aki a Balatoni Limnológiai Intézet képviselője. Közel 134-féle hatóanyagot regisztráltak a tóból, amelyek ökológiai kockázatot jelentenek. Ezek mind emberi eredetűek, és még a tisztított szennyvízből sem tudták eltávolítani. Harmadiként *Kenéz István* ismertette a Balaton-felvidéki Nemzeti Park tevékenységét, amelyben különleges hangsúlyt kapott a környezeti nevelés.

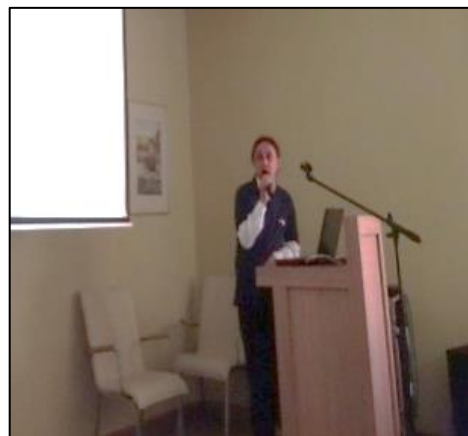

A konferencia közönsége. A kép forrása:

<https://www.siofok.hu/hu/hir-reszletek/zold-kornyezet-es-kek-balaton#>

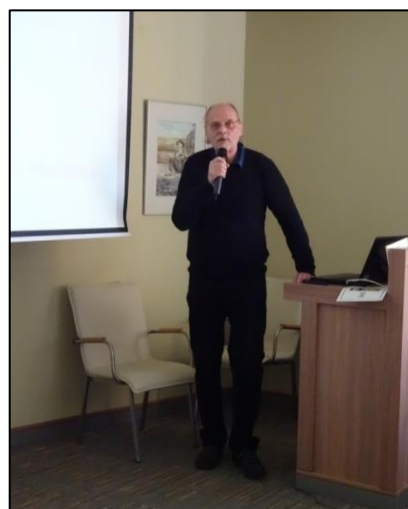
A zöld könyvtárak történetéről és a fenntarthatósággal kapcsolatban betöltött, egyre kíváncsabb gyakorlati szerepéről *Dubniczky Zsolt* tartott előadást, aki az ELTE BTK Történeti Intézetének Szekfü Gyula Könyvtárából érkezett. Ki-

tért a könyvtárak közösségfejlesztő szerepéből adódó tudatformáló lehetőségekre is. *Szépvolgyi Katalin*, az Óbudai Platán Könyvtár Ezüsthelyi Könyvtárának intézményvezetője jelmondatukkal kezdte előadását: „Könyvtár a kertben - Kert a Könyvtárban”. Ezután zöld könyvtári tevékenységükről adott tájékoztatást. *Pappné Beke Judit*, a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár igazgatónöje több mint tízéves könyvtárzöldítési programjuk eredményeiből adott át hasznosítható tapasztalatokat.

Dubniczky Zsolt

Végül, de nem utolsó sorban *Nász János* a tatai József Attila Megyei és Városi Könyvtár könyvtárzöldítő munkáját ismertette. Nemcsak hazai, hanem nemzetközi tekintetben is elismert módszereket kínált fel szabad felhasználásra a hazai könyvtáros társadalomnak.

Nász János. A fotókat Pusztai Fruzsina készítette

„Pece-parti Párizs” - Sólyom Lajos kiállítása Tatabányán

TÓTH ENIKÓ²

35 év alatt összegyűlt grafikai anyagot mutat be Sólyom Lajos most Tatabányán. A grafikus, szerkesztő, publicista Nagyváradról települt át Tatabányára, gondolataiban, érzéseiben és képeiben magával hozva – ahogy ő fogalmaz a sorozat kapcsán – szeretett városa múltó éveit. Az itt látható grafikák Imphon Irén tollából származó újságcikkek, riportok mellé készültek, művészi igényű illusztrációként jelentek meg a Nagyvárad Fáklyában, a Bihari Naplóban. A két szerző együtt járta Váradot, a rajzok a konkrét helyszíneken, valós időben készültek, Lajos a madártávlatból ábrázolt képekhez használt csak fényképet. Akkor kezdték ezt a kitartást, figyelmet, és elkötelezettséget igénylő munkát, amikor Várad egyes részei kezdtek gyors ütemben átalakulni, vagy akár el is tűnni. Céljuk egyértelmű volt: megörökíteni az utókornak. Dokumentumnak szánták az írott és rajzolt műveket.

Sólyom Lajos

A fent említett 50 darab városkép tulajdonképpen a kiállítás törzsanyaga, tussal készült tollraj-

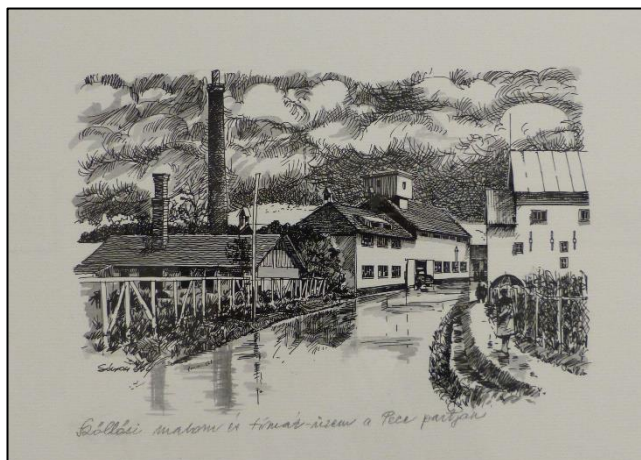
zok, amelyeknek szépen alakított vonalhálóját esetenként lavírozott tussal, ecsettel „lágýítja”, egészíti ki az alkotó. Az emellett látható másik egység a már Tatabányán készült, körülbelül 250 darabot számláló miniatúra-sorozatból egy tablóra szerkesztett kis válogatás. Ez utóbbiak egy természetet, főként fákat ábrázoló akvarellek. A két kiállítási egység fő közös pontja a megörökítés alapvető szándéka és ténye, amely a megóvni akarással, figyelemfelhívással társul.

Az épített és természeti környezet változékony, tudjuk jól: ami a világban létesül, az mind változik, látjuk a dolgok születését, fejlődését, átalakulását, felbomlását, elmúlását, és ha úgy vesszük, ezek mindegyike egyben már a másik is. Amit fejlődésnek érzékelünk, bizonyos szempontból már bomlás, és fordítva, és sosincs megállás, mint ahogy végleges sincs. Megmaradó sincs. Hosszan megőrizhető van, de megmaradó nincs. Az élet, a mindezt tartalmazó élet az, ami nem múlik el. Az ember ennek tudatában, az áramló, erős élet kicsiny részeként mégis kiragadni, megőrizni akar, megállókát kíván meghatározni a valójában megállók nélküli végtelen folyamatban. Itt pl. egy-egy képpel, egy képsorral történik ideiglenes megörökítés, ha szabad ezt az ellentételező szókapcsolatot használnom. Mert úgy vélem, éppen az ily módon történő rögzítés nagyon is alkalmas ennek az alaphelyzetnek a tudatosítására.

Mi most itt, ebben a kiállásban, Sólyom Lajos megörökítést, megőrzést célzó, dokumentáló és művészi tevékenységéhez kapcsolódva fenntartjuk az általa réges-régen részben elindított, részben folytatott folyamatot. Már a pusztá jelenlétünkkel, figyelemünkkel is ezt tesszük. És ez is, mint minden más mulékony beleoldódik az életbe magába, amelyhez annyit tehetünk hozzá, ami emberi lényegünkéből fakad. Lajos jelen esetben pl. azt, hogy legjobb meggyőződése szerint 84 éves korában is alkotó életet él, figyel, képpé

² A cikk szerzője művészettörténész, főmuzeológus, a kiállítás kurátora

alakít, és lehetőség szerint azokat élénk tárja. Mi pl. azt, hogy itt vagyunk, megnézzük a képeket, esetleg még szót is ejtünk, gondolkozunk azokról.

"Szőlősi malom és tímár-üzem a Pece partján"

Említettem, hogy a nagyváradai városképeket ábrázoló grafikák dokumentációs céllal készültek, és szemmel látható, hogy e célt be is töltötték: megörökítettek különféle helyszíneket, sok olyat is, amely azóta már nem látható, mert átalakították, felszámolták stb. Az ábrázolás módja is kiválóan illeszkedik e célhoz, hiszen áttekinthető, tiszta szerkezetű, határozott kéz által alakított vonalrendszerből szerveződő, visszafogott, sallangmentes, mondhatni tradicionális, valóság-hű képekről beszélünk, amelyek nem nélkülöznek némi didaktikus mellézköngét sem. Ugyanakkor már az a tény, hogy egyedi grafikákról van szó, a dokumentativitás mellett ugyanolyan erővel érvényesülő személyességet mutat. Hiszen fotó is készülhetett volna a cikk mellé. Vagy fotóról is készülhetett volna rajz. De nem, itt egy ember a helyszínen hosszabb időt töltve, saját kézzel rögzített, alkotott képpé egy aktuális állapotot. Lehet, hogy a képeken látszólag nincs semmi személyes, de már maga a létrehozás módja is az, és ez a személyes, érzelmi töltet határozottan érezhető a kiállításban.

Hozzátenném, hogy Implan Irén cikkei is kifejezetten egyedi hangvételű írások voltak. E témához kapcsolódva kiemelném a jelenlét erejét, a valós helyszínen, valós idejű létrehozást, amely mindenképpen a szubjektív megközelítés lehetőségét támogatja. Sőt! Az is személyes elhatáro-

zás, hogy ők ketten ezt a megörökítő, egyfajta védő tevékenységet folytatni kívánták. Ne feledjük, hogy egyrészt vannak az adott helyszínek, másrészt vannak a művész az alkotó azokhoz kapcsolódó személyes tapasztalatai, emlékei!

35 év. Ennek az időnek az emberélet hosszát tekintve bizony ereje van. 35 év alatt készültek, gyűltek ezek a művek, amelyek műalkotásként és dokumentumként egyaránt szemlélendők. Sólyom Lajos tulajdonképpen egyfajta naplót vezetett, mondhatni vizuális feljegyzéseket készített. E képsort áthatja az ő személyes élete, és az ő személye ez esetben tanúként jelenik meg. Talán ennek köszönhető, hogy ezeket az egyéni megfigyeléseken alapuló, tényszerű képeket áthatja egy finom, lírai hangulat. Éppen csak annyira, hogy ne menjen a rendszerező, áttekinthető, keretbe foglaló, összegezni akaró alapjelleg rovására. Megjegyezném, a kiállításnak van egy rejtett része is, amely a napló-jelleget erősíti: a hátoldalakon nem csak címek, hanem hosszabb-rövidebb leírások olvashatók. Ha gondolják, kérdezzék ezekről a művészt a megnyitó után. Ennek az alapállapotnak a tudata mostanra, utólag plusz energiákkal, értelmezési lehetőségekkel tölti fel e képeket, anélkül, hogy összezavarná azok eredeti, tiszta egyszerűségét. Rendkívül tanulságos ennek a helyzetnek a vizsgálata. Nem lehet elégszer hangsúlyozni: az ember és a mű nem szétválasztandó.

Mint anizszok sorakoznak a falakon a képek, egy város, Nagyvárad elmúlt és létező helyszíneit őrzik. Lajos egy hatalmas tablót, egy városképet, áttételesen pedig ember- és társadalomképet tár elénk. Holott nem társadalmi eseményeket rögzít, hanem mindenféle utcakép-részletet. Tudjuk jól, hogy a város képe mindig az emberi létezés lenyomata. Hagyományosan a Várost, magát mint az emlékezet helyszínét is értelmezik. Terei, épületei, szerkezete az ott élők életéből, tevékenységéből, akaratából azok, amik, és olyanok, amilyenek, hordozzák tehát az ott zajlott, ott zajló élet nyomait.

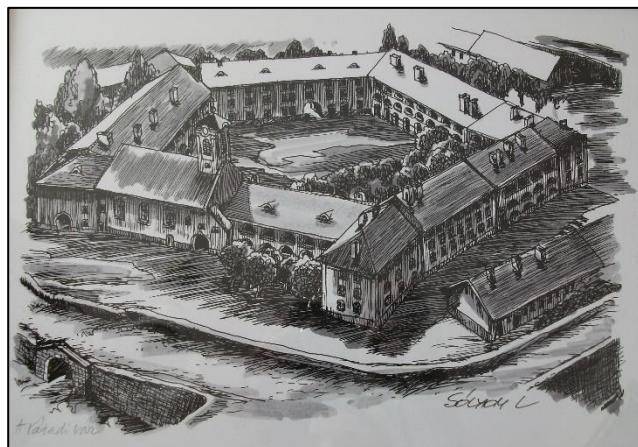
Ez a kiállítás bemutatja Váradot, a várost, emberek nélkül. Városháza, Szent László templom,

Szigligeti Színház, a szecessziós paloták, a pálosok által épített templom, az Orsolya-zárda, a híres díszkovács munkák, a püspöki palota, a kanonok sor, a vár, a Macska-domb, villamos és konflis, polgárházak, a Rédey-kripta, a Béka-domb, a Kőrös-parti ház, amelyben Ady lakott, a Madár utcák és még sorolhatnám. És ezeken keresztül, ezekben mégis, mégis, ábrázolás nélkül is ott vannak az emberek: Szent László király, Janus Pannonius, aki versben is búcsút vett Váradtól, Rédey főispán és fiatalon elhunyt felesége, Csokonai Vitéz Mihály, aki az ő temetésén mondott beszédet, majd meghalt, mert ott megfázott és tüdőgyulladást kapott. Ady Endre, aki 1899-ben ment Váradra, és aki számára ott dőlt el, hogy nem jogász, hivatalnok lesz, hanem az újságírás és irodalom lesz lételeme, és akitől a „Pece-parti Párizs” szóhasználat származik. És ott van e képekben a Görbe utcán szánkózó gyermek Sólyom Lajos. És a váradi utcákat, tereket az azóta elhunyt Implon Irénnel együtt járó, itt kiállított rajzokat készítő, felnőtt Sólyom Lajos.

Ehhez kapcsolódva végezetül a következőt szeretném kiemelni: az alkotó őrizni kíván még egy nagyon fontos dolgot. Őrizni próbálja Nagyvárad, azon keresztül pedig a világ otthon-jellegét. És ez mélyen érinti az embert. Oly sokféle hely nyer időről időre jelentőséget az életünkben. Ezen belül az otthon a valóság egyik legfontosabb része. Egyrészt egy konkrét hely, másrészt egy olyan tér, amelyben legfontosabb élettevékenységeink, kapcsolataink realizálódnak.

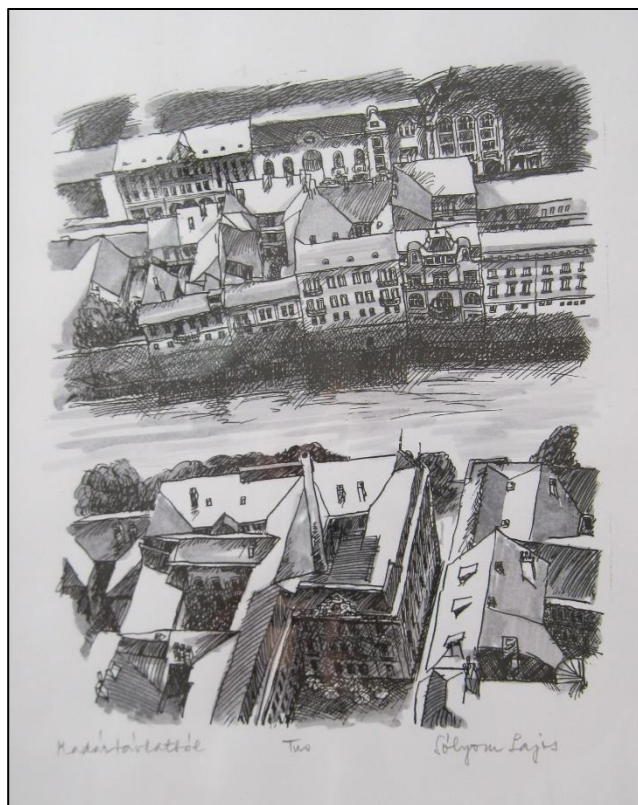
Lajos és felesége, Iluka számára az itthon már Tatabánya, de az otthon továbbra is Nagyvárad. Most Tatabányán épült fel egy kiállítás képében Várad. E képek alkotója 10 éve nem járt egykori városában. Ma, ha e folyosón sétál, a váradi utcákon sétál. Az önmaga által alkotott Váradon sétál. A múltban, annak különféle periódusaiban és a jelenben egyszerre jár. És mi vele sétálhatunk. Ez a kiállítás többek között felveti az

otthon, a világ különféle helyein és a világban magában otthon levés gondolatát, valamint az önmagunk által alkotott otthonunk ideáját. A világ és benne mi magunk folyton alakuló viszonyrendszerek részei vagyunk. A világ és benne egy város és benne mi magunk kapcsolódunk, szétválunk, épülünk, pusztulunk. Számomra elsősorban erről szól ez a kiállítás.

„A váradi vár”.

A fotókat Tóth Enikő készítette

„Madártávlatból”

Szárnypróbálgatók

HORVÁTH SZABOLCS

2003 óta évente adják ki a Szárnypróbálgatók című országos antológiát. Az alkotók a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Csongrád Megyei Szépírói Tagozata és a Faludi György Irodalmi Műhely pályázatának köszönhetik kiválasztott verseik publikálását. A kötetek évről évre egyre bővülnek a szerzők száma és a művek tekintetében is.

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is az Angyal-földi Gyermek- és Ifjúsági Ház adott otthont a könyvbemutatónak, amelyet 2019. január 19-én, szombaton 16 órai kezdettel rendeztek meg. A program kezdetén *Cseri Gábor*, Csongrád alpolgármestere mondott beszédet. Őt *Baranyi Ferenc* Kossuth-díjas költő és zsűrielnök, továbbá *Góg János* Juhász Gyula-díjas költő követte a beszédek sorában. A kötet szerzői okleveleket vehettek át az eseményen.

A bemutatóra mentorommal, *Szabó Juliannával* (Szaliannával) utaztunk el. Idén két versem került be az antológiába. Sajnálatosan azonban a nevemet elírták — Csabának keresztelve.

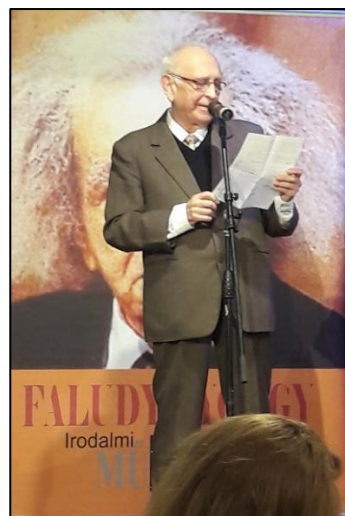

**Góg János költő, egyben a kiadó,
az Alföld Egyesület elnöke**

Az új esztendőben újabb lépcsőfokok várnak rám. Az egyik a *Humorpercek* című hetedik verseskötetem kiadása és a bemutatója lesz. Okulva az elmúlt évek tapasztalataiból, reménykedem benne, hogy a kiadáshoz és a bemutatóhoz is

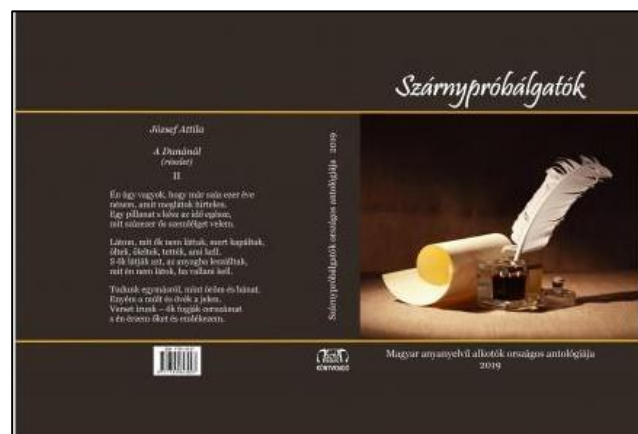
sikerül anyagi támogatókat szerezni. A műsor helyszínét illetően még nincsenek konkrétumok, csak elképzelések. A műsorterv is lassan-lassan kezd már kirajzolódni a fejemben.

Kevesen tudnak róla, de barátokon és olvasókon kívül Bartók Gertrud volt kollégám is sokat segített könyveim írásában, munkálataiban. Gerti nagy húzóerőt jelentett a *Messzi tájakon* bemutatója előtt és a *Humorpercek* írása során. A bemutatót talán mindenkinél jobban várta, de sajnos nem érthette meg.

**Baranyi Ferenc költő, zsűrielnök.
A fotókat Horváth Szabolcs készítette.**

Jelenleg nyolcadik kötetem anyaga készül. Ha sikerül a végére érnem, akkor a nyolc kötetből összeáll 1000 vers, ezzel megvalósul többéves álmom elérése. 2012 nyarán fordult meg először a fejemben, hogy követném Tatabányáról *H. Gábor Erzsébet* példáját, akinek ez sikerült.

**A kötet a csongrádi Alföld Művészeti, Kulturális és Sport
Egyesület kiadványa, amely a Raszter Kiadó
nyomdájában jelent meg.**

„Ideje a rontásnak és építésnek”¹

SULLER ILDIKÓ TÜNDE

Már *nagyon* itt volt az ideje. Búcsúznunk kellett. Mi, egykori „zöldfülűek”, történelmet írtunk. Csomagoltunk. S közben lepergett előttünk a könyvtár életének egy szelete. Régi fotók, régi dokumentumok – kölcsönzőkártya, klubnapló, vendégkönyv Vártuk nagyon e pillanatot! Mert szükössé vált a tér, fizikai és átvitt értelemben egyaránt. A folyamatos törléssel sem tudtuk már elhelyezni a dokumentumokat, s a megsokasodott feladatkörök sem voltak teljességgel kivitelezhetők. Az elavult épület a régi pompájában sem volt tökéletes, az új kor igényeinek pedig még inkább nem felelt meg. Horváth Géza, a József Attila Megyei Könyvtár egykori igazgatója, az 1965-ös évkönyvben így írt erről: „A keretszám kialakítása előtt elkészített építési programból törölni kellett a kotta és hanglemeztár, a kötetzeti anyagraktár és fotólaboratórium területigényét és csökkenteni kellett a szolgálati helyiségek alapterületét. Felmerültek az építészeti terv során olyan előre nem látható problémák is, melyek költségtöbbletet eredményeztek, s ez szintén a hasznos alaptér csökkentéséhez vezetett”². Alaposabb fejtegetés után erre a záró feltevésre jutott: „Talán kicsire terveztük a könyvtárat?”

Tehát költöztünk. Új, ideiglenes, (halkan mondom), már-már méltatlan helyekre. A gyermekkönyvtár igaz, tetszetős formában leledzik, ám a megközelítés tekintetében...

Szállításra előkészítve a gyermekkönyvtár állománya

Folyamatos panaszok azon olvasók részéről, akik hosszas keresgélés után végül megtalálják a hármasszárnyú épületegyüttes egyik szárnyának második emeletén megbúvó szolgáltató helyet. Második emelet. Lift nélkül. Mi ugyan megmászuk zokszó nélkül, jobb választásunk nem lévén. Kisgyermekes anyukák részéről, babakocsival már kivitelezhetetlen a szintkülönbség áthidalása. A minap az egyik anyuka – noha gyerekei már kinőtték a pelenkás kort, – kerek perccel kijelentette: – Na, ide aztán a gyerekekkel biztosan nem jövök!

Nem könnyű... – pedig! Az ideiglenes, jó állagú, padlószőnyeges helyünkön szebben mutatnak könyvtári bútoraink. Az eltelt 2-3 hét tanulságai szerint jól érzik magukat benne a kicsinyek. Új könyvespolcokon kelletik magukat a köteteink – bár kissé megfogyatkozva, hiszen a teljes állomány töredékét helyezhettük polcokra a földem biztonságos teherbírása érdekében. Nagyobb rendezvényekre sajnos nem

¹ Idézet forrása: A prédikátor Salamon könyve, 3. fejezet

² Egy év az új könyvtárban: Horváth Géza. - In: A József Attila Megyei Könyvtár Évkönyve: 1965. Szerk.: Horváth Géza. Tatabánya, 1966.

gondolhatunk. Ha mégis, külső helyszíneken kell megoldanunk a legszükségesebbeket. Csoportos látogatásokra viszont tökéletesen alkalmasak vagyunk! Járt is már nálunk egy csapat óvodás, a közeli Szivárvány Óvoda Táltos csoportja.

Az elvárásolt egérkisasszony - Mikolasek Zsófia mesél.

Fotók: Suller Ildikó Tünde

„Mesesarok” című rendezvényünk családi jellege okán szintén megvalósítható, be is terveztük 2019. március 29-ére, *Mikolasek Zsófia* igazgatónővel. Elégge „családiasra”

sikeredett, de töretlenül hiszünk abban, hogy a PR munka erősítésével a program a régi népszerűségével fut majd az új évadban! Kiváló helyiségeink lettek ugyanis: a gyermekkönyvtárban bekuckózunk a mesére, majd az étkezőt - társalgót ideiglenesen alkotótérként hasznosítva szöszmötölünk. Ennek a helyiségnek a padlózata tökéletesen alkalmas erre a célra: a lepottyant, kiömlött dolgokat pillanatok alatt feltörölhetjük, felsöpörhetjük, s a folyó víz is adott a maszatos kezek tisztítására.

Az olvasás szeretete nem helyfüggő. A nehézségek azonban átmenetileg csökkenthetik a látogatók számát – erre számítottunk. Természetesen nem tekintjük kész tényeknek a helyzetet, mindent megteszünk ellensúlyozására.

A fiókkönyvtárakra is nagyobb hangsúly helyeződik, hátha őket könnyebben megtalálják, megközelíthetik régi olvasóink.

Szerencsi Edina gyermekkönyvtáros „A vízcsepp” című foglalkozáson

Csúcsszuper találkozó Balázsy Pannával

GOLDSCHMIDT ÉVA

Balázsy Panna neve a felnőttek számára elsősorban a televízióból lehet ismert, a gyermekek tudatába azonban íróként vonult be, nem is olyan régen. Az író a „Szandra és a 3. b.” című sorozatot mutatta be a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár szervezésében, amely mára a fiatalok nagy kedvence lett. A tavaszköszöntő rendezvényen, 2019. március 27-én a Színes Iskola, a Talentum Iskola és a Jázmin Iskola diákjainak érdeklődő tekintete várta, hogy elkezdődjön az interaktív találkozó.

Panna számára hamar kiderült, hogy sok gyermek olvasta a sorozat „Csuromvíz” című nyitókötetét. A történetből azok is ízelítőt kaphattak, akik eddig nem találkoztak a könyvvel: a Talentum Iskola egyik kisdiákja lelkesen felolvasta az első fejezetet, amelyből

megismerhettük a helyszínt, a környezetet, valamint a szereplőkről is sokat megtudtunk. Az asztalon sorakoztak a sorozat további kötetei, többek között a „Csupaszív” című, amelyhez a Jázmin Iskola harmadikosai meglepetés rajzokat

készítettek, és a találkozón átnyújtották Pannának. A „Csillagfény” című rész kapcsán megtudtuk, hogy a történetet a valóság ihlette.

Az író mesélt arról, hogy gyermekként hogyan kapott szerepet egy kisjátékfilmben, amelyet aztán az iskolatévék lejátszottak. Biztatta a gyermekeket, ha az életükben, számukra addig ismeretlen, de érdekes lehetőséggel találkozhatnak, bátran éljenek vele! A gyermekek közül többen saját könyvvel érkeztek, és a program végén dedikáltatták is azt. Egy csúcsszuper találkozó csupaszív gyermekekkel – nagy öröm volt ez Pannának is!

Fotó: Goldschmidt Éva

Dr. Simon rendel

GOLDSCHMIDT ÉVA

Kutyaterápiás foglalkozássorozat indult könyvtárunkban 2019. január 18-án. *Sugta Klára* és terápiás kutyusa, „Doktor Simon” segítségével élhették át *Lassie* történetét a Talentum Iskola negyedik osztályos gyermekei.

A foglalkozás alkalmával az igaz-hamis választós játékban a nebulók jutalomfalatokkal ajándékozták meg a kutyust. Gyermekek és felnőttek nagy meglepetésére kiderült, hogy Simon a számok világában is otthonosan mozog. A *Lassie hazatér* című regény bővelkedik számokban. Nemcsak a tanulók tudták azonban a helyes választ arra a kérdésre, hogy hány órákor

várta a főhős minden nap kis gazdáját az iskolánál, a kutyus is bizonyította kiváló emlékezőtehetségét: négyet ugatott, és a megfelelő válasz valóban a négy volt.

Simon a gyermekkönyvtárban is jól tájékozódik: az egyik tanuló pórázon vezette őt, s együtt megtalálták a polcon Eric Knight művét. A gyermekek, utolsó megmérettetésként átfogó feladatlapot töltöttek ki a regény történetével kapcsolatban.

Kiderült, hogy az osztályba járó tanulók közül többeknek van otthon kutyája. Persze, mindenkinek a saját négylábúja a kedvence, de ezúttal, a gyermekkönyvtárban, Simonért rajongtak mindannyian.

Fotó: Goldschmidt Éva

Kamasz grafika

DOMÁNYI ZSUZSANNA

A tinédzserek kedvelt műfaja a képregény és a fantasy regények. *Lakatos István* író, grafikus, éppen ezeknek a műfajoknak jeles képviselője, így őt hívta meg a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár kamasz olvasói számára, 2019. február 12-én.

Lakatos István eredetileg képregény rajzolónak indult, majd más szerzők mesekönyveit illusztrálta. Később maga is regényírásba kezdett, és természetesen ő készítette hozzá az illusztrációkat. Életpályája különösen figyelemre méltó volt a művészeti iskolákból érkező közönség számára, hiszen közülük is sokan készülnek grafikusnak. Az író szívesen mesélte saját történetét, hogyan jutott a rajzolástól a regénypublikálásig. Az előadást saját rajzaiból összeállított diavetítés tette színeesebbé, érdekesebbé. Rengeteg vázlatot, kész grafikát hozott magával Lakatos István, többek között a **Dobozváros** és az **Óraverzum** című regényeiből, mely a találkozó alatt kézzől kézre járt a közönség soraiban. A gyerekek kérdései záporoztak az íróhoz, a találkozó oldott és interaktív légkörben zajlott.

Lakatos István. Az oldal fotóit Goldschmidt Éva készítette

A rendezvény végén a grafikus felajánlotta, hogy élőben rajzol a közönségnek. A tinik azonnal körbeállták az asztalt, és érdeklődve figyelték minden egyes ceruzavonását. Ötleteikkel, meglátásaikkal irányították a grafikus munkáját. Az elkészült alkotást Lakatos István dedikálta a

gyerekkönyvtár olvasóinak. Sokan le is fényképezték emlékül a rajzot, mely hamarosan a könyvtár falának éke lesz.

Tündérország

DOMÁNYI ZSUZSANNA

A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár 2018-as év során indult programsorozata, az **Irodalmi furfang** témájául 2019 februárjában a Tündér Lala szolgált.

Szabó Magda regénye örökvényű mese a mai gyerekek körében is. A valóságos és eleven kisfiú alakja, kalandjai, magával ragadják az olvasót. A műben megjelenik a szerelem és az intrika, az igazság és a csalás, az ész és varázslat, a tündérek csodaszerei, s ezek ma is vonzó színfoltok a meseregényekben.

A játékos fejtörőt örömmel töltötték ki azok, akik már olvasták a művet, többen a program kapcsán ismerkedtek vele. A gyermekek csodálatos fantáziája tükröződött abban, ahogyan Tündérországot és az író öblét örökítették meg pompás színekkel, vagy, ahogyan a nyolc pár szemű *Olvasó Nyuli* alakja elevenedett meg a szemünk előtt.

Az eredményhirdetésre családtagjaikkal együtt érkező gyerekek ragyogó arccal vették át nyereményeiket: tündéres meséket tartalmazó hangoskönyveket és csokoládékat. Nyerteseink:

*Kozicz Ábel Lőrinc,
Kozicz Júlia Anna,
Tőke Júlia,
Lakatos Benedek.*

Év eleji programjainkról

HUBAI IBOLYA

Magyar kultúra napi játékunk díjkiosztására 2019. február 4-én, hétfőn délután került sor.

Megkérdeztük a gyerekeket, hogy ki szeret játszani, illetve érdekli-e őket a körülöttük lévő világ? Van-e kedvük egy kis kutatáshoz? Minden év januárjában nem egy-egy művészeti ágat, hanem magát a kultúrát szoktuk ünnepelni, bármit is jelentsen ez a nehezen körül határolható, nehezen meghatározható fogalom. A komáromi Gyermekkönyvtár összeállított néhány kérdést ezzel kapcsolatban, melyekre 16 éves korig vártuk a jó megfigytéseket, természetesen nyereeményekért cserébe.

Akik kutattak, sok-sok új információval lettek gazdagabbak, és fejlesztették digitális írástudásukat is.

Első helyezett Gutai András Pál lett maximális pontszámmal. A fiú a komáromi Bozsik József Általános Iskola tanulója

Ugyancsak a Magyar Kultúra Napjára meghirdetett "A könyvespolc lakói" című rajzpályázatunk sikeresen lezárult. Komárom és környékéről 10 intézményből

összesen 73 db rajzot kaptunk. Az értékelésre és a díjak átadására 2019. február 8-án, pénteken 10 órakor került sor.

Külön öröm volt számunkra, hogy a helyi óvodákon kívül a mocsai Kiscsillag Óvoda és az almásfüzitői Sün Balázs Óvoda is nevezett, így ők is részesedhettek a kiosztott 73 db díjból. Kilenc első helyezett született, hiszen ezt a helyezést minden beküldő Óvoda legszebb műve megkapta.

A csodás gyermekmunkák a kedvenc meséket, a saját könyvespolcokat, illetve az együtt mesélés örömét örökítették meg.

10 intézmény 73 díjazott rajza

Tavaszcáró március

HUBAI IBOLYA

Ebben az évben már harmadik alkalommal rendezi meg a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára az óvodások versmondó délelőttjét, melynek célja a tavasz köszöntése, illetve a gyermekek önbizalmának, sikerélményének növelése, biztosítása. Ezzel egyben csatlakoztunk a költészet napjához is.

A hónap egyik legszebb napja volt április 12-e, hiszen 74 óvodást vártunk a gyermekkönyvtárba egy vidám, tavaszváró eseményre. Minden várakozásunkat felülmúlva, hatalmas létszámban jelentek meg a kis óvodások Komáromból és Almásfüzitőről. 4-7 éves korú gyermekek

szavaltak. A nagy létszámmra való tekintettel két helyszínen, két alkalommal folyt a verseny.

Boldogság tölti el a szívünket, ha arra gondolunk, hogy ezek az apró kis emberkék, a jövő nemzedékei, mekkora szeretettel és bátorsággal fordulnak az irodalom, a költészet felé. Reménykedünk abban, hogy ez később is így marad. Ebben segíti őket a jó versválasztás.

Weöres Sándort idézve:

*A jó vers élőlény, akár az alma,
ha ránézek csillogva visszanéz,
mást mond az éhesnek s a jóllakottnak
és más a fán, a tálon és a szájban,
végső tartalma vagy formája nincs is,
csak él, és éltet. Vajjon mit jelent,
nem tudja és nem kérdi. Egy s ezer
jelentés ott s akkor fakad belőle,
mikor nézik, tapintják, ízlelik.*

A fotókat az eseményen Barta Attila készítette

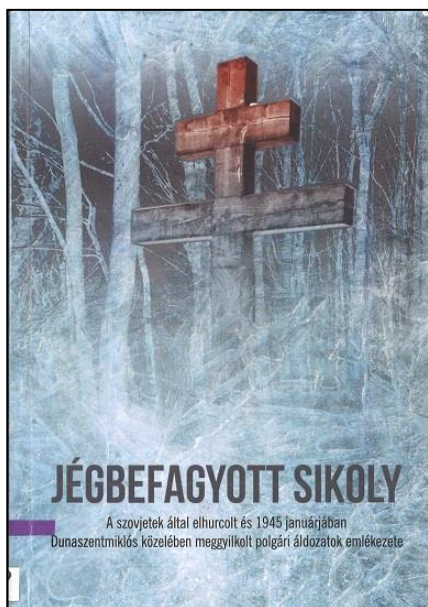

Jégbe fagyott sikoly - könyvismertető

MÁRKU MÓNIKA

A szovjetek által elhurcolt és 1945 januárjában Dunaszentmiklós közelében meggyilkolt polgári áldozatok emlékezete

A könyv szerzői: Dr. Schmidt Mayer Richárd régész, történész, a tatai Kuny Domokos Múzeum igazgatója és Nemes János, a Tatai Televízió nyugalmazott műszaki vezetője, a Szomódi Helytörténeti Egyesület elnöke.

A kiadvány Tata Város Önkormányzata gondozásában jelent meg 2019. február 25-én, a kommunizmus áldozatainak emléknapján. Előszavában Michl József Tata polgármestere írta le, hogy mennyire más az, amikor bármilyen katasztrófát - legyen az polgárháború, világháború, forradalom, szabadságharc, diktatúra, deportálás vagy kitelepítés - élszóban túlélőktől, szemtanúktól

hallani, mint a (történelem) könyvek lapjain olvasni.

Tatát és környékét is súlyosan érintette a második világháború, (A doni ütközetre például ezren indultak innen, s hetvennél alig többen tértek csak haza.) és a háború alatti/utáni események (a szovjet katonák rémtettei, a nők megerősztolási, molesztálási, a málenkij robot, a kivégzések, stb.) Ezt követően az ország szovjet megszállása, a kommunista rendszer, mely csendre kényszerítette a szörnyűségeket átélőket/túlélőket és azok családjait.

A polgármester köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik bármilyen formában is hozzájárultak a kiadvány létrehozásához akár élszóban visszaemlékezve, akár dokumentumokat, fényképeket bocsátva a szerzők rendelkezésére.

Külön köszönetet mondott Bakonyi Dezső egykori szomódi református lelkésznek, aki az események át- és túlélőjeként járult hozzá nemcsak ennek a kiadványnak az elkészültéhez, hanem az egész borzalmas történet napvilágra kerüléséhez, az áldozatokra emlékező kopjafa felállításához. Dr. Schmidt Mayer Richárd múzeum igazgatónak és Nemes János egyesületi elnöknek több éves kutatómunkájukért és a szakmai segítségnyújtásért.

Az előszót követően dr. Schmidt Mayer Richárd nyújt egy rövid történelmi áttekintést 1944-45 fordulójáról, a Margit-vonaltól északra zajló harci eseményekről. Külön kiemelve természetesen a megyében történt eseményeket, a sikertelen Konrád hadműveleteket (Konrád I., II., III.). A háborúval együtt járó légi- és szárazföldi akna-

és bombatámadásoknak legkevesebb 10 tatai áldozata volt. A harcok súlyosságát mutatta, hogy kijárási tilalom volt érvényben a térségben este 8 és reggel 4 között. Mindezeket túl pedig a polgári lakosságot állandó félelemben tartották a szovjet katonai atrocitások, a civil férfiak elhurcolása, védelmi sáncok, árkok ásásához, halottak szállításához és temetéséhez való kirendelésük, majd pedig kegyetlen kivégzésük.

Ezt követően Nemes János a 2014. január 4-én, a Dunaszentmiklós feletti hegyekben felállított kettős kereszt, és az 1996-ban Bakonyi Dezső református lelkész által, a szomódi temetőben felállított kopjafáról beszél, mely emlékművek a szovjet katonák által 1945. január 4-én agyonlőtt 26 környékbeli polgárnak állítanak emléket. Azoknak a férfiaknak, akiket tankcsapdák és árokrendszerek építéséhez gyűjtöttek össze a szovjetek, majd pedig a Dunaszentmiklós feletti hegyen agyonlőtték őket.

Itt olvashatunk a Szomódi Helytörténeti és Történelmi Hagyományörző Közhasznú Egyesület megalakulásának (2010. szeptember 13.) történetéről is, melyek voltak azok az előzmények, melyek életre hívták az egyesület létrehozását. *Az egyesület történetéről lásd a bővebb cikket a KemLib 6. évf. 11/12. számának (2016. november-december) 38-41. oldalán Bemutatkozik a Szomódi Helytörténeti és Történelmi Hagyományörző Közhasznú Egyesület címmel.*

A dokumentum következő oldalain olvashatjuk Gleichauf Endre szomódi kocsmáros; Pete László, az áldozat Pete László unokaöccsének; Vörös Sándorné, Deli József családtagjának; Herczog János; Bakonyi Dezső egykori szomódi református lelkész; Hohl Géza és Fesszer József visszaemlékezéseit a történetekre.

Ebből a fejezetből tudhatjuk meg azt is, hogy az egyesület az áldozatok és a helyi események felkutatására tett addigi munkája még a Magyar Televízió Matthaidesz Kornél által vezetett magyar katonai sírokról szóló műsorsorozatának is felkeltette az érdeklődését. Ennek lett az eredménye, hogy 2012. január 7-én Szomódra érkezett forgatni a tévéstáb. A forgatócsoport bejutott

a katolikus plébániára is, ahol Pozsgay Csaba plébános halotti anyakönyvi kivonatokat is mutatott az áldozatokról.

A személyes visszaemlékezések és a tévéstáb forgatása után Nemes János a Süttői Erdészeti munkatársaival együttműködve a vérengzés helyszínét újra felkeresték, s emléktáblát helyeztek el, melyet Ipach Róbert tatai kőfaragó készített.

2014. január 4-én pedig az emléktábla után felavatták a kettős keresztet is. Az avató ünnepségen Bakonyi Zsuzsanna (Bakonyi Dezső lánya) és Michl József mondtak beszédet. Az eseményen politikusok, az erdőgazdaság képviselői, az áldozatok hozzátartozói és helyi lakosok is részt vettek. Az emlékkeresztet a református egyház nevében Csákai László lelkipásztor, a katolikus egyház nevében pedig Smudla Tamás plébános szentelte fel. Az ünnepség koszorúzásokkal és vándorkiállítással ért véget.

Ettől kezdve minden év január elején központi megemlékezést tart a Szomódi Helytörténeti Egyesület és a tatai önkormányzat a helyszínen. Évről-évre kerülnek elő újabb, eddig ismeretlen dokumentumok, korabeli fényképek és személyes történetek is a tragédiáról.

Epilógusként egy levelet találunk, melyet Tamási Lászlóné Wass Zsuzsanna, Wass Mihály áldozat lánya írt Michl József polgármester úrnak az események felkutatását, a megemlékezések megtartását és az áldozatok emlékének méltó őrzését megköszönve.

A könyv *Mellékletek* fejezetében olvashatjuk Matthaidesz Konrád gondolatait a tatai forgatásról; Szimicsek László erdőszeti igazgató gondolatait az emlékkereszt felállításáról; Ilja Markin A Duna partján című regényének egy részletét; Bartha István: „Az Úr anyaga táborot jár az öt félök körül” címmel a tatai m. kir. postafelügyelő jelentését Tata község kiürítéséről, az oroszok általi részleges megszállásról, valamint az életkörülményekről és veszteségekről (1945. január 20-25.); Dobroszláv József: Visszaemlékezés a II. világháború Tatán átért utolsó hónapjaira

(1944 őszétől – 1945 tavaszáig); Hámori József-né született Fogarasi Rózsa és Fogarasi József visszaemlékezéseit; Dr. Kis Tiborné, a Tatai Helytörténeti Egyesület elnökének feljegyzéseit nagybátyja, P. Hartványi János kapucinus házfőnök iratainak alapján.

A kiadványt fényképek sora zárja az áldozatok családi archívumából és sírhelyéről, valamint a 2014. január 4-iki emlékkereszt avatásának eseményéről.

A könyv teljes szöveggel letölthető pdf formátumban a következő linken: <https://tata.hu/system/files/Jegbefagyott%20sikoly.pdf>

A helyismereti gyűjtemény első negyedévi gyarapodása

DR. HORVÁTH GÉZA

1. *A' vallás' győzedelme a' mái hitetlenek, és új börtsek ellen /... írta frantzia nyelven Lance-lin úr, fordította németből Pucz Antal. - Komárom: Weinmüller Bálint betűivel, 1797. -339, [4] p.; 18 cm. – fűzött*

Putz Antal r. kath. plébános, 1767-ben Esztergomban született, meghalt 1831. márcz. 9. Ballonyban. - Szinnyei: Magyar írók élete és munkái

2. *Érzelmek Kovács Mátyás... tiszteletére /-Ponori Thewrewk Józseftől... -Esztergom: Beimel József Könyvnyomdája, 1852. -4 p.; 27 cm*

Ponori Thewrewk József ügyvéd, régiség- és történetbúvár, szül. 1793. febr. 20. Déván, meghalt 1870. nov. 4. Budapesten. Magyar írók élete és munkái, - Kovács Mátyás személye kutatandó

3. *A kegyelem templomáról:.... Tóth Pápai József úr püspöki felszenteltetése alkalmosságával /-mondotta... Kolmár József. -*

Rév-Komárom: özvegy Weinmüllerné' Nyomdája, 1814. -61 p.; 19 cm

Kolmár József szül. ev. ref. lelkész, 1769. aug. 29. Kiskunhalas - Meghalt 1835. nov. 24. Komáromban. - .

Tóth-Pápai József, ref. esperes-lelkész szül. 1758. okt. 7. Ácson - Meghalt 1827. febr. 15. Dadon

Szinnyei: Magyar írók élete és munkái

4. *Magános és közönséges Istennel való beszélgetés, vagy Egy hónapra való... imádságok, mellyek Mel Konrád, Stéhelin Henrik, Zollikoffer János s' más tudósoknak német nyelven írott könyörgéseikből szedeggettettek, ... E. D. T. P. által. -Komárom: Weinmüller Bálint Könyvnyomdája, 1794. -293 p.; 17 cm--fűzött*

5. *Út-mutatás a' helvetiai vallástételt követő Túl a' Dunai Főtiszteletű Superintendenciában lévő lelki tanítóknak, tanulásbéli foglalatostkodtatására, és a' jelesebb tudományú, 's magokat a' tudományos pályán valóssággal érdekesített predikátoroknak megjutalmaztatására /-[kiad. ... Tóth Ferentz]. -Rév-Komárom: özvegy Weinmüllerné' Nyomdája, 1824. -48 p.; 19 cm. – fűzött*

Tóth Ferenc (Vörösberény, Veszprém megye, 1768. november 19. – Pápa, 1844. szeptember 2.) a Dunántúli református egyházkerület püspöke 1827-től haláláig; egyházi író.

Szinnyei: Magyar írók élete és munkái

6. *A' titok' súllya: két felvonásban /-írta Mattyasóvszi Mattyasóvszky Sándor. -Esztergom: Beimel József, 1832. -8, 52 p.; 18 cm. - Színmű. - fűzött*

Mattyasóvszky Sándor (Mattyasóczi), szül. 1812 körül.
Szinnyei: Magyar írók élete és munkái

7. *De dominio nobilium Hungariae, deque cladis ad Mohácsium causa, cum appendice ... vindiciae contra Adamum Franciscum Kollár. -Pozsony [etc.]: Sumpt. et Typ. Weber, 1790. -8, 304 p.; 21 cm. - kötött*

Kollár Ádám Ferencz (keresztényi), jogtudós, cs. kir. udvari tanácsos és az udvari könyvtár igazgatója, szül. 1718. ápr. 15. Terchován (Trencsén m. - Meghalt 1783. júl. 15. Bécsben.

Szinnyei: Magyar írók élete és munkái

8. *Egyházi beszéd, mellyet Esztergom városában, Szent Anna napján, ugyan azon szentek kápolnájánál 1836-iki Sz. Jakab hava 26-án /mondott Skalka Kandid Sz. Benedek rendű áldozópap, a szelidebb tudományok, és folyó-ékeesszólás tanítója. -Esztergami k. Beimel Jos. betűivel, 1836. -22 p.; 20 cm. - papír*

Szalka Kandid (János) szent Benedek-rendi apátsági perjel, szül. 1793. aug. 27. Párkányban (Esztergom m.) - meghalt 1875. febr. 27. Pápan.

Szinnyei: Magyar írók élete és munkái nem említi e művét.

9. *Halotti oráció ... Pázmándy József urnak ... halotti tisztességtételére... /kész. ... előszóval el is mondott Márton István. -Győr: Streibig József Könyvnyomdája, 1810. -52 p.; 20 cm. - fűzött*

Pázmándy József (? - ?1810) , a kömlödi nemesi család egyházi vezető tagja

Márton István (mándi), ev. ref. főiskolai tanár, szül. 1760. nov. 23. Iszka-Szent-Györgyön (Fehérm.); 1771- Meghalt 1831. szept. 21. Pápan

10. *Szivhangok /Tóth Lőrincztől. -Budán: M. Kir. Egyetem, [1838]. -[8], 206, [2] p.; 15 cm. -kötött*

Tóth Lőrinc (Komárom, 1814. dec. 17.- Bp., 1903. márc. 17.): író, jogtudós, az MTA tagja (l. 1836, r. 1858), ügyésze és pénztárosának verses kötete.

11. *Tudományos gyűjtemény /[szerk. Thaisz András]. -8. esztendei folyamata, 4. köt. (1824). -Pesten: Petrózai Trattner Mátyás betűjével, és költségével, 1824. -128 p.; 22 cm. - fűzött*

Szórvány kiegészítés.

12. *Képes-újság: a magyar nép mulatva oktató barátja. -2. évf. 1. sz. (1865. okt. 1.)-2. évf. 24. sz. (1866. szept. 16.). -Pest: Heckenast Gusztáv, 1865-1866. -807 p.; ill.; 28 cm. - könyvtári kötés*

Szórvány kiegészítés.

13. *Officia sanctorum in plerisque breviariis desiderata ad normam breviarii romani disposita in usum archi-dioecesis Strigoniensis. -Esztergom: Beimel József Könyvnyomdája, 1822. -268 p.; 22 cm. - kötött*

14. *C. Comaromiensis [Kartográfiai dokumentum] /Czetter Sculps. -[Wien]: [Schaumburg und Compagnie], [1805]. -1 lap; 20x13 cm*

Korabinszky János Mátyás: *Atlas Regni Hungariae portatilis - a Magyar Királyság új és teljes ábrázolása 60 térképen c. könyvéből való rézmetszet*, Komárom vármegye

Korabinszky János Mátyás könyvkereskedő és térkép készítő szül. 1740. febr. 23. Eperjesen (Sárosm.) - 1811 márc. ?)

Atlas regni Hungariae portatilis. Neue und vollständige Darstellung des Königreichs Ungarn auf LX Tafeln. Wien. 1804. (Ism. Annalen 1805. Ujabb kiadása: Pozsony, 1817. és 1837.)

Tisztújítás az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének élén

KISSNÉ ANDA KLÁRA

2019. március 6-án tisztújító taggyűlést tartott a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Komárom-Esztergom Megyei Szervezete a tatabányai Móróczi Zsigmond Városi Könyvtárban.

Az eredeti napirendi pontok szerint a taggyűlést Kissné Anda Klára, az MKE megyei szervezetének leköszönő elnöke nyitotta meg. A tavalyi évben történtek kiemelése mellett beszámolt az elmúlt négy évben végzett munkáról és eredményekről is.

Elmondta, hogy a taglétszámot ugyan sikerült helyrehozni, azonban általános tendencia a nyugdíjas tagok számának emelkedése az aktívakkal szemben. 2018-ban a Tatabányai szervezett első vándorgyűlés résztvevői közül Halmi Erzsébet és Mészáros Antal tiszteletbeli tagságát kezdeményezte. Vannak más szekcióban regisztrált tagjaink, míg az MKE munkabizottságaiban már nincs képviselője a Szervezetnek.

Mint mondta, a jövőre nézve megoldást kell találni nem csak az új munkatársak és a fiatalok aktivizálására, hanem arra is, hogy a bérhelyzet miatt hitüket veszített régi dolgozók (újra) csatlakozzanak az egyesülethez. Fontos látni ugyanis, hogy az érdekérvényesítés során az MKE a szakmai környezet és tudás, a képzés és kompe-

tenciák terén, valamint a jogszabályi háttér alakításában lép fel – méghozzá hatékonyan és eredményesen. A bérhelyzet és munkakörülmények javításának érdekérvényesítő szerve a szakszervezet, azaz a KKDSZ (Közlétszám és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete).

Az érdekérvényesítés érdekében a 2015-ben megválasztott vezetőség első útja a megyeszékhely előjáróihoz vezetett, ahol sikerült tisztázni az egyesület és a megyei szervezet szerepét, a megyei könyvtártól elkülönülő voltát. Az elnök a megyében végzett szakmai érdekérvényesítés egyik legnagyobb eredményének tartotta, hogy a 2015–2018. évi ciklus alatt a könyvtárosok világnapjához kapcsolódva évente sikerült a Szervezetnek magára vonni a fenntartók és – célja szerint – a könyvtárlátogatókon túl a szélesebb társadalom figyelmét. Rendszeresen csaknem húsz intézményfenntartó engedélyezte a megyei könyvtárak zárva tartását szakmai program mellett a munka elismerésére is alkalmat adva vagy éppen azt saját hatáskörében jutalmazva.

Az intézményfenntartók figyelmét az sem kerülte el, hogy az egyesület szakmai véleményét figyelembe kell venni az igazgatói pályázatok bírálatában. Bizottsági meghívást a szervezeti elnök négy alkalommal kapott.

Szintén az érdekérvényesítés eredménye, hogy az utóbbi években a megyeszékhely önkormányzata szakmai program megvalósítására is lehetőséget adott pályázati felhívásaiban. Ennek köszönhetően kapott forrástámogatást 2015-ben az MKE KEMSZ 55 éves fennállását ünneplő program és elektronikus kiadvány, valamint az első vándorgyűlésre visszatekintő emlékülés 2018 októberében, amelyen az egykori résztvevők közül többen is megszólaltak. A 47. Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Hét szakmai konferenciáját a Szervezet eddigi tevékenységét bemutató kiállítás színesítette.

MKE KEMSZ ünnepi program. 2018. október 1. Balról jobbra Ablonczy Dánielné, Barátné dr. Hajdu Ágnes, Kissné Anda Klára. Fotó: Török Csaba

Itt említette meg, hogy a tavalyi évet az 50. MKE vándorgyűlés miatt az elsőre történő megemlékezés is kísérte. Kiemelt figyelmet fordított erre az MKE Elnökség: 2018. április 25-én tatabi kihelyezett ülését követően az önkormányzat dísztermében műhelykonferenciát szervezett, majd megkoszorúzta a művelődési ház falán a 40. évfordulón elhelyezett emléktáblát.

Saját díja ugyan nincs a Szervezetnek, de az elmúlt ciklusban több alkalommal terjesztette fel tagjait kitüntetésre. Az elnök kiemelte, hogy büszke arra, hogy *Kecskés Ildikó*, a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke (akkor még titkára) MKE Egyesületi Munkáért Emlékérmet kaphatott 2016-ban a Szervezet javaslatára.

Szerényen, de volt lehetőség támogatni a Szervezet tatabi és dorogi testületi tagjainak programjait. Támogatásban részesülhettek az MKE vándorgyűléseken résztvevő tagok, valamint a Szervezet színházbérleti pályázata, illetve saját gazdálkodása eredményeként juttatta tagjait ingyenesen színházi élményekhez.

Tanulmányutak szolgálták a szakmai tapasztalatcserét és hazánk kulturális értékeinek megismerését, amelyre tagságtól függetlenül mások is jelentkezhetek. Kiemelkedik ezek sorából a keszthelyi kirándulás 2018-ban a Helikon könyvtár megtekintésével, Asbóth Zsolt vezetésével. Az elnök megjegyezte: nem mindig voltak ilyen sikeresek a tanulmányutak, volt példa a kevés jelentkező miatt elmaradt útra is. Fontos, hogy a munkaterv elfogadásakor tapasztalt lelkesedés mellett egy szakmai kirándulás kigazdálkodható legyen.

A megyében szervezett szakmai tapasztalatcserék voltak arra hivatottak, hogy megismerjük egymást és a társintézményeket. 2018-ban egy tatabi gyermekfoglalkozás részesei lehettek a jelenlevők. Megosztották egymással ötleteiket, és Tata kevésbé ismert értékeinek végig látogatásával zárták a napot.

A szervezett kulturális programok sorában említette az elnök a tavalyi ünnepi könyvhét alkalomával a Petőfi Irodalmi Múzeumban aktuális Szabó Magda-, Arany János-kiállítás, Tamási Áron emlékszoba megtekintését és a Vörösmarty téren tett látogatást. Volt példa a négy év alatt a Szépművészeti Múzeum kiállításainak megtekintésére és bográcsozásra is.

A szervezett kulturális programok sorában említette az elnök a tavalyi ünnepi könyvhét alkalomával a Petőfi Irodalmi Múzeumban aktuális Szabó Magda-, Arany János-kiállítás, Tamási Áron emlékszoba megtekintését és a Vörösmarty téren tett látogatást. Volt példa a négy év alatt a Szépművészeti Múzeum kiállításainak megtekintésére és bográcsozásra is.

Szintén 2018. és ezzel az előző ciklus egyik legnagyobb eredménye, hogy elnökségi javaslatra a József Attila Megyei és Városi Könyvtár megpályázta az IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions, Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Szövetsége) Zöld Könyvtár Díját, és 32 pályázó közül a nyertest követő első öt helyezett közé került — elismerést szerezve Magyarországnak is. Hozzávetőleg az elnök kiemelte a tragikus körülmények között elhunyt Bartók Gertrud szerepét, aki nem csak a pályázati anyagot fordította, hanem az MKE EB tagjaként és a digitalizálási jogsza-

bálytervezet véleményezőjeként is jelentős munkát végzett.

A Kemlib egyesületi rovatából a munkatársak rendszeresen értesülhettek akár a Szervezet programjairól, akár a Tanács, vagy tágan az MKE tevékenységéről. A saját híreket közölte a Könyvtárvilág és az MKE honlapja is. A tagoknak szóló pályázati és egyéb felhívásokról a szervezeti levelezés tájékoztattott.

Tapasztalatcsere Tatán. Goldschmidt Éva bemutató órája. Fotó: Kissné Anda Klára

Feketsné Kisvarga Anita titkár a 2015 és 2018 közötti időszak főbb költségvetési irányait mutatta be. A taglétszám nyilvánvalóan rányomja bélyegét a regisztrációs díjakból gazdálkodó szervezet anyagi helyzetére. A nyugdíjasok arányának növekedésével függ össze a tagdíjbevételek folyamatos csökkenése.

Pályázati forráshoz két alkalommal jutott a Szervezet. (2015-ben 60.000 Ft; 2018-ban 63.500 Ft), Ezt programszervezésre és az azzal összefüggő kiadásokra fordítottuk (étkezés, kiadvány, posta-költség, reprezentáció).

A Jászai Mari Színház színházpályázati támogatása mellett az egyéb kulturális támogatásra fordított összegek 2015 óta folyamatosan csökkennek a keret miatt. Ennek ellenére a költségvetésben még megmaradhatott az MKE vándorgyűléseken való részvétel támogatása, a szakmai konferenciák, küldöttközgyűlések és alkalmanként az előadók útiköltség-támogatása. Évente 10–10 ezer forinttal járult hozzá együttműködési megállapodása alapján testületi tagjainak programjaihoz. Jellemzővé váltak a „bátyus vendéglátással” megtartott taggyűlések.

A legnagyobb kiadást minden évben a szakmai kirándulások autóbusz-költsége jelentette, amelynek csak egy részét – előirányzottan kétharmadát – fedezték a részvételi díjak elegendő létszám esetén.

Összegezve a Szervezet gazdálkodását, megállapítható, hogy a 2015. és 2017. évet sikerült pozitív egyenleggel zárni, a 2015. január 1-ei kezdőtőke 141.123 Ft 2018. december 31-ére 53.436 Ft-ra apadt. A 2018. évi kezdőtőkéhez képest azonban csak 9.394 Ft a veszteség. A jelenlegi tartalék meghaladja a 2017. évi kezdőtőkét: 50.139 Ft. Jelenleg mind a folyószámlán, mind pedig a házipénztárban elegendő a tartalék, amely a tagdíjbefizetések időszakát követően emelkedni fog.

A pénzügyi beszámolót követően az MKE KEMSZ Ellenőrző Bizottsága nevében *Takács Anna* EB elnök számolt be a gazdasági-pénzügyi felülvizsgálat eredményéről. Mint mondta, ennek során problémát nem találtak, a Szervezet adminisztrációja és dokumentációja rendezett, pontos és szabályszerű. A beszámoló elfogadásával a 2015–2018-as ciklus lezárásra került. Kissné Anda Klára elnök megköszönte a vezetőség munkáját és az eddigi támogatást a feladatok ellátásához.

A taggyűlés az új ciklus tisztségviselőinek megválasztásával folytatódott. A Választási Bizottság elnöke, *Bergerné Gere Ida* számolt be az *Ács Lajosnéval* és *Varga Zsuzsannával*, mint felkért bizottsági tagokkal közös, tisztújítást előkészítő munkájáról. A jelölőlisták és a jelölések elfogadása nyomán kialakult helyzet miatt szavazásra bocsátotta, hogy a szervezeti SZMSZ rendelkezését módosítva ne csak a legalább egy éves tagsággal rendelkező tagok szavazhassanak, továbbá az elnökjelölt csak az adott poszton legyen jelölhető, valamint ezzel egyidejűleg csökkentjük a választható vezetőség tagjainak számát elnökkel együtt 5 főre. A javaslatokat a csekély taglétszám támasztotta alá. Az egyhangú beleegyező nyílt szavazást követően a tagság megválasztotta Szavazatszámoló Bizottságába *Márku Mónikát* és *Fegyverneki Erzsébetet*.

**ifj. Gyüsi László MKE KEMSZ elnök.
Fotó Pásztor Péter**

A tisztújító szavazás eredményeként az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének új vezetősége:

Elnök: ifj. Gyüsi László.

Vezetőségi tagok: Kristófné Szabó Szerafina, Nagy Katalin, Rigláné Berczeli Mária, Suller Ildikó. A vezetőség póttagja Szűcs Imréné, aki-nek egyöntetű EB tagként megválasztása miatt a tagság arról is szavazott, hogy amint aktuálissá válna a vezetőség rendes tagjaként dolgoznia, a Szervezet új választást ír ki.

Az Ellenőrző Bizottság elnöke maradt Takács Anna.

Az EB tagjai: Kiss Csabáné és Szűcs Imréné; póttagja Tanczerné Jakus Emőke.

Képviselő a Tanácsban Gurinné Pintér Gabriella.

A szervezet küldöttei: Gurinné Pintér Gabriella és ifj. Gyüsi László; pótküldött Bognár Tímea.

A választás után Kissné Anda Klára leköszönő elnök szorgalmazta, hogy a vezetőség mielőbb üljön össze a feladatátadás is gördülékenysége miatt. Megköszönte a tagság 2015–2018-as ciklusban tapasztalt támogató együttműködését és gratulált a megválasztottaknak.

Ifj. Gyüsi László megválasztott elnök megköszönte a bizalmat, és kifejezte reményét, hogy a József Attila Megyei és Városi Könyvtár felújítása és költözése nem fogja akadályozni őt az elnöki feladatok ellátásában. A taggyűlés résztvevőit szerény ajándékkal köszöntötte a Nemzetközi Nőnap alkalmából, majd a 2019. évi munkatervről és költségvetésről döntöttek a résztvevők, akik ezúttal is bőséges „terülj, terülj asztalkámmal” gondoskodtak a vendéglátásról.

Köszönet mindenkinek, aki nem üres kézzel érkezett, és külön köszönet illeti a tatai kollégákat az előkészületekért! A finomabbnál finomabb falatok mellett kialakult beszélgetések tették igazán közösségivé ezt az eseményt. Kívánom, hogy minél többen tapasztalhassák meg egyesületi tagként is ezt az életérzést, a munkahelyen kívüli szakmai közösség összetartó erejét, megismerve egymást, értékelve mások munkáját! Az egyesület nyitott tagjai előtt, a szakma megérdemel ennyit!

Kissné Anda leköszönő egyesületi elnök. Fotó: Török Csaba

MÁRKU MÓNIKA**2019 január**

1.

Ady 1913-ban Nyergesújfalura is ellátogatott: száz esztendővel ezelőtt hunyt el a huszadik század egyik legjelentősebb magyar költője / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 022. sz. (2019. január 26.), p. 5. - ill.

2.

Az irodalom szeretetéről / Gerendás Péter. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 74. évf. 018. sz. (2019. január 22.), p. 1., 9. - ill.

Tartalom: "Börtönbe zárnak az okostelefonok": Gerendás Péter: a verseket juttatnám el az emberekhez az ostoba valóságshow-k helyett

3.

Csótányírtót tartalmazott az utolsó vacsora / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 007. sz. (2019. január 9.), p. 5.

4.

Elköltöztetik a könyvtárat / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 013. sz. (2019. január 16.), p. 1.-2. - ill.

Tartalom: Csaknem négyszázezer könyv elhelyezéséről gondoskodnak

5.

Énekszóval várták Ókovács Szilvesztert: Esztergomban járt az Operaház főigazgatója / Feleki Marietta. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 020. sz. (2019. január 24.), p. 12. - ill.

6.

Harry Potter a klubban: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 015. sz. (2019. január 18.), p. 4.

7.

Hegy Barbara a konyhában / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 026. sz. (2019. január 31.), p. 1., 12. - ill.

Tartalom: Abraka Babra: mágia a konyhaasztalnál: Esztergomban is bemutatta könyvét Hegyi Barbara

8.

Jótekonysági könyvvásár: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 022. sz. (2019. január 26.), p. 4.

9.

Költözik a könyvtár. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 008. sz. (2019. január 10.), p. 3.

10.

"Könyvmolyok" napja: számos kötet volt fellelhető Tatabányán / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 020. sz. (2019. január 24.), p. 5. - ill.

11.

Könyvvásárlással segíthetünk: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 016. sz. (2019. január 19.), p. 4.

12.

Megsimogatták a bogarakat: testközelből ismerkedhettek a rovarokkal az óvodások / Walczér P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 013. sz. (2019. január 16.), p. 1. - ill.

13.

Megújult a városi könyvtár / F. K. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 017. sz. (2019. január 21.), p. 4.

14.

Milliárdok a városképre / Török Zsuzsa. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 74. évf. 022. sz. (2019. január 26.), p.1-9. - ill.

Tartalom: Milliárdos városképi változás előtt Tatabánya: Az Árpád Gimnázium még idén elkészül, a könyvtár jövőre nyílik újra / Török Zsuzsa

15.

Modern intézmény épül 1,8 milliárdból. - In: Kisalföld: a család magazinja: komáromi kiadás. - 74. évf. 010. sz. (2019. január 12.), p. 1., 11. - ill.

Tartalom: Modern intézmény épül 1,8 milliárdból: bezár a megyei könyvtár, ideiglenes helyekre költözik az állomány

16.

Neves sebész volt a vendég / Walczer Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 014. sz. (2019. január 17.), p. 12. - ill.

Tartalom: Tokodi üveghallal mondtak köszönetet: neves sebész volt az esztergomi könyvtár vendége

17.

Ördöglakatot készítettek: néphagyományokkal, mesterségekkel ismerkedhetnek a kicsik / Walczer Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 027. sz. (2019. február 1.), p. 6. - ill.

18.

Szövegszerkesztési alapokról lesz szó: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 016. sz. (2019. január 19.), p. 4.

MÁRKU MÓNIKA

2019 február

1.

Elbúcsúztak a könyvtártól / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 047. sz. (2019. február 25.), p. 1., 3. - ill.

Tartalom: Hangot kértek üres falak között a könyvtárban: csaknem négyszázezer dokumentum csomagolásáról, elszállításáról kellett gondoskodniuk

2.

Elköszöntek a könyvtártól / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 049. sz. (2019. február 27.), p. 1., 6. - ill.

Tartalom: Elköszön, de modernebbé is válik a megyei könyvtár: üzenetekkel és zenével búcsúztatták a bibliotéka épületét

3.

Földünk különleges, érdemes kutatni! : "meg kell alkotni a Nemzetközi Úrstratégiát" / Walczer Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 032. sz. (2019. február 7.), p. 12. - ill.

4.

Három közéletből ismert édesanya mesélt: feltétel nélkül szeressük gyermekeinket, nem szabad nem kimutatni a szeretetet / Nagy Tamás. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 049. sz. (2019. február 27.), p. 3. - ill.

5.

Ismertette a higiénia történetét: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 041. sz. (2019. február 18.), p. 4. - ill.

6.

Könyveket kaptak ajándékba: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 043. sz. (2019. február 20.), p. 4.

7.

Középiskolai tanárból a város első embere lett / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 049. sz. (2019. február 27.), p. 6. - ill.

8.

Ma ismét lehet varrogatni: [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 045. sz. (2019. február 22.), p. 4

9.

Már 400 ezer kötetet költöztettek át: a könyvtárt búcsúztatták - a Modern Városok Programnak köszönhetően alaposan megújul az intézmény / Kiss T. József. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 048. sz. (2019. február 26.), p. 8. - ill.

10.

Merd vállalni önmagadat! : Grecsó Krisztián író tartott nemrég közönségtalálkozót Tatán / Török Zsuzsa. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 043. sz. (2019. február 20.), p. 8. - ill.

11.

Óvodások jártak a könyvtárban / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 029. sz. (2019. február 4.), p. 4. - ill.

12.

Ördöglakatot készítettek: néphagyományokkal, mesterségekkel ismerkedhetnek a kicsik / Walczer Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 027. sz. (2019. február 1.), p. 6. - ill.

13.

Őszinte kitárulkozás: Schäffer Erzsébet Dorogra is ellátogat / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 043. sz. (2019. február 20.), p. 6. - ill.

14.

Programok a faluházban / Petrik József. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 30. évf. 033. sz. (2019. február 8.), p. 1. , 4. - ill.

Tartalom: Kocson a faluház az a ház, ahol mindig történik valami : a színházi falunapon a Párbaj Istennel című előadást tekinthették meg

15.

Recepteket gyűjtöttek a megyei könyvtárban / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 30. évf. 049. sz. (2019. február 27.), p. 4. - ill.

16.

Robotka László színekbe önti világát / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 30. évf. 036. sz. (2019. február 12.), p. 5.

17.

Sokakat érdekel a faragás és a szövés : a kötélveréssel is megismerkedhettek az iskolások / Walczer Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 30. évf. 033. sz. (2019. február 8.), p. 5. - ill.

18.

Túrázva ismerkedünk a megye értékeivel : idén kilenc állomással várják a kirándulókat / Walczer Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 30. évf. 050. sz. (2019. február 28.), p. 2. - ill.

19.

Új virágkor kezdődik a Tulipán utcában: a könyvtár névadója elismert gépészmérnök volt / Fenyvesi Károly. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 3. évf. 232. sz. (1992. okt. 1.)- ISSN 0863-9168. - 30. évf. 047. sz. (2019. február 25.), p. 4. - ill.

2019 március

1.

A határidő a legjobb mûzsa : Fábíán Janka szerint egy regény mindig fikció, de természetesen a hitelességre törekszik / Sárái Evelyn. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 074. sz. (2019. március 29.), p. 8. - ill.

2.

Ingyenes beiratkozás : [hír]. - In: Kisalföld : a család magazinja : komáromi kiadás. - 74. évf. 057. sz. (2019. március 8.), p. 9.

3.

Jó mulatság, igazi női munka volt! / W. Zs. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 061. sz. (2019. március 13.), p. 4.

4.

Keddtől várja látogatóit a megyei könyvtár. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 063. sz. (2019. március 16.), p. 6.

5.

Könyvtárhasználati foglalkozások : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 051. sz. (2019. március 1.), p. 4.

6.

Lukács Sándorral beszélgettek / W. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 065. sz. (2019. március 19.), p. 1. - ill.

7.

Megnyílt a könyvtár / K. D. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 069. sz. (2019. március 23.), p. 1., 3. - ill.

Tartalom: Élettel és tartalommal telik meg a könyvtár : filmklub, író-olvasó találkozók, mese-délutánok várják a látogatókat a régi-új épületben

8.

Őskorról tanulnak az érdeklődők : [hír]. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 064. sz. (2019. március 18.), p. 4.

9.

Ötven színes alkotás díszíti a könyvtár falait : Gergelyné Varga Judit, az alkotó azt kérte, a látogatók "vigyenek egy színt magukkal haza" / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 065. sz. (2019. március 19.), p. 5. - ill.

10.

Régi fényében a néptánc / Walczér Patrik. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 053. sz. (2019. március 4.), p. 1., 4. - ill.

Tartalom: A bajnai néptánc ismét a régi fényében tündököl : a fiatalok ápolhatják tovább a több évtizedes hagyományokat

11.

Számítástechnikai tanfolyamot is indítanak a nagyszülők számára a könyvek között / P. P. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 054. sz. (2019. március 5.), p. 4. - ill.

12.

Tisztasági kérdések a római korban / S. G. - In: Komárom-Esztergom Megyei 24 Óra. - 30. évf. 069. sz. (2019. március 23.), p. 4.